

Stadig i Afghanistan

HELMAND: Opgaven for Hold 16 er klar. Støt de afghanske sikkerhedsstyrker og sørg for, at flere tons materiel og udrustning kan hjemtages på ansvarlig vis. ■

● Side 12 - 13

Helikoptere ned på havnen

REDNING: Byggeriet ved Aarhus Universitetshospital i Skejby betyder, at Forsvarets redningshelikoptere ikke længere kan lande der. Den er nu rykket til den alternative landingsplads på Aarhus Havn. ■

● Side 9

Plan for karrieren

TEMA: I fremtiden skal størstedelen af Forsvarets militære stillinger besættes ved opslag og ansøgning. Det kræver nye vaner i karriereplanlægningen, men det giver også nye muligheder. ■

● Side 4

FORSVARSAVISEN

07

FORSVARET

ÅRGANG 2 · SEPTEMBER · 2013

TAK

Flagdagen er ikke kun en hyldest til de hjemvendte. Det er også en dag, hvor soldaterne mindes deres mission, deres faldne kammerater og de oplevelser, de fik med sig hjem fra nogle af verdens farligste områder.

Se billeder fra Flagdagen

SIDE 8

I SIDSTE ØJEBLIK / NYHEDER FRA IND OG UDLAND

Anrån mod forurening

MILJØ: Arktisk Kommando anvender per første september et miljøanrån af handelsskibe, som sejler i de grønlandske farvande.

- Arktisk Kommando ønsker at demonstrere overfor skibstrafikken, at der er fokus på beskyttelse af havmiljøet, siger lederen af Fiskeri- & Havmiljøsektionen, kaptajn løjtnant Nils Westergaard.

Ved et miljøanrån skal handelsskibe give detaljerede oplysninger om last, type brændstof og om, hvor de er på vej hen.

- Med de data får myndighederne nu mulighed for at kunne føre en eventuel olieforurening tilbage til synderen, siger Nils Westergaard. ■

Bedre omdømme

MÅLING: Reputation Institutes årlige omdømmeundersøgelse viser, at ud af 40 offentlige organisationer har Forsvaret det syvende bedste omdømme. Undersøgelsen omhandler de 40 mest synlige offentlige organisationer.

Undersøgelsen viser således, at Forsvaret har et stærkt omdømme med en score på 75,0 (skala 0-100), lige under Politiet, som ligger på en sjetteplads med en score på 78,9. Til sammenligning var vores omdømmescore i 2010-undersøgelsen 59,3. ■

Esbern Snare af sted

ADENBUGTEN: Den 21. september klokken 16 afsejler Esbern Snare fra Frederikshavn for at indtræde i NATOs antipirateri-operation, Operation Ocean Shield, i det Indiske Ocean.

Esbern Snare skal bidrage til Operation Ocean Shield i de kommende knap fire måneder med planlagt hjemkomst den 18. januar 2014.

Danmark har senest deltaget i operationen med fregatten Iver Huitfeldt, der vendte hjem i maj efter at have været udsendt siden september 2012. ■

OVERBLIK

REDIGERET AF
KAREN DAHLIN
KAREN@FTV.DK

Dejligt at se H.K.H. Kronprinsen stå på strøget og hilse på paraden.

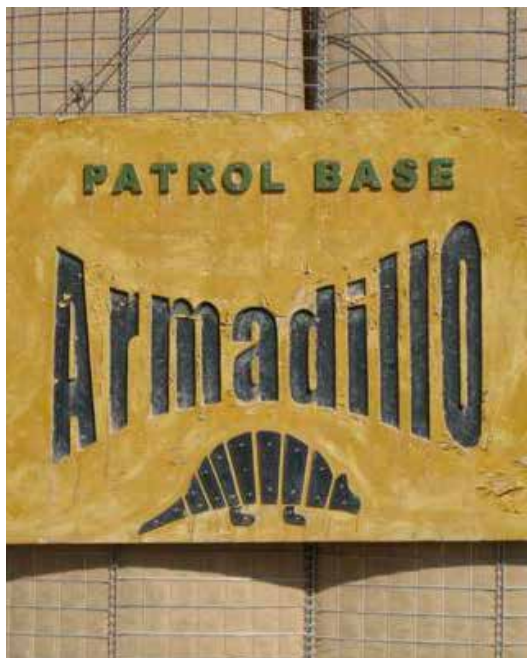
Ivan Overlund på FaceBook om paraden i København på flagdagen

Forsvaret løber stafet

STAFET: Med 2800 løbere satte Forsvaret sit præg på DHL stafetløbene, der blev afholdt i København, Aalborg, Odense og Aarhus. København stillede med det største antal løbere med 330 hold, der hver består af fem personer. Aalborg stillede med 152 hold, Aarhus med 60 og Odense med 18 hold.

Forsvaret betaler for startgebyr og t-shirt, der i år var pink efter generallægens yndlingscykelløb Giro d'Italia. ■

En iskold Armadillo-øl

BAJER: Danskerne kan nu åbne en Armadillo-øl. Den kunne smages første gang på Flagdagen og er en hyldest til alle Danmarks udsendte soldater fra både Søværnet, Hæren og Flyvevåbnet. Øllen bliver brygget i Beirut og er en India Pale Ale, som oprindeligt blev udviklet til engelske soldater i Fjernøsten. Derfor er øllen tilsat mellemøstlige krydderier. ■

LÆS FLERE NYHEDER, GÅ I DYBDEN MED FOKUSOMRÅDER ELLER SE VIDEOER PÅ FORSVARET.DK

.....

Regler for bibeskæftigelse

BIJOB: I langt de fleste tilfælde er det uproblematisk at have en bibeskæftigelse - lønnet som ulønnet - ved siden af sit primære job i Forsvaret. Bibeskæftigelsen skal dog være forenelig med tjenesten og skal derfor udøves inden for visse rammer.

Læs mere om bibeskæftigelse i FPT-VEJL 491-1 på Forvaltningsgrundlaget på Forsvarets intranet. Du finder Forvaltningsgrundlaget under Værktøjer --> Publikationer. ■

Copydan-aftale

KOPI: Forsvaret har en samlet aftale med CopyDan, som betyder, at du må kopiere, printe og indscanne følgende til undervisnings- eller intern administrativ brug:

Op til 20 % af en publikation, dog højst 20 sider pr studerende pr semester.

Op til 20 % af tidsskrifters samlede årlige sideantal.

Der må altid kopieres fire sider eller herunder uanset publikationens længde.

Der gælder et særligt regelsæt for undervisere ved Forsvarsakademiet. Du finder de gældende regler ved at søge på Copydan på viden om siderne på FIIN. ■

Deltag i HR-måling

SPØRGESKEMA: Er du født mellem den 9. til den 20. i en måned, så deltag i HR-målingen af, hvad der er vigtigst, bedst og værst ved at arbejde i Forsvaret. Svarene bruges til at finde ud af, hvad Forsvarets medarbejdere er (u)tilfredse med, så Forsvaret kan finde ud af, hvor vi skal gøre noget.

Du deltager ved at gå ind på denne hjemmeside: <http://survey.epinion.dk/forsvaret/2013/> ■

Vordingborg Kaserne fylder 100

FØDELS DAG: Hundredevis af mennesker overværede da guldkareren med regentparret kørte ind på paradepladsen på Vordingborg Kaserne eskorteret af Hesteskokortet, hvorefter Hendes Majestæt Dronningen modtog paraden. Efter paraden blev Hendes Majestæt Dronningen ført til det nye auditorium, hvor hun fik en kort orientering om de forløbne og særdeles begivenhedsrige 100 år. ■

Bataljemaleri afsløret

Forsvarets indsats i Afghanistan har nu fået sin plads i maleriudstillingen på Frederiksborgmuseet. 30. august kunne den nationalhistoriske samling på Frederiksborg Slot afsløre maleriet Transition, der er malet af billedkunstneren Mathilde Fenger.

Jeg er glad og stolt over det, og så synes jeg, det er helt på sin plads, fordi Afghanistan er og vil blive ved med at være et vigtigt kapitel i Danmarkshistorien.

Per Ludvigsen

generalmajor
chef for Hærens Operative Kommando

ØVELSE

Sarex 2013

Årets Sarex-katastrofeøvelse fandt sted i Nordøstgrønland. Her øvede Grønland, Danmark, Island, Canada og USA sig i samarbejde om eftersøgning og redning. Læs mere side 22 og 28. Foto: Lars Bøgh Vinther

OVERTAGER OPGAVER I VESTDANMARK

Forsvarskommandoen har valgt, at det er ISS som fremover skal varetage dele af etablisementsdriften i Vestdanmark.

AF FORSVARSKOMMANDOEN

UDBUD

Forsvarskommandoen har netop afsluttet udbuddet, der gælder dele af etablisementsdriften i Vestdanmark. Valget faldt på firmaet ISS, der fra begyndelsen af 2014 bliver leverandør af rengøring, kantine, arealpleje, vintertjeneste og øvrige driftsopgaver.

Det netop gennemførte udbud er Danmarks største indenfor det, der kaldes Facility Management. De opgaver, som ISS fremover skal løse, omfatter blandt andet over 400.000 m² daglig rengøring, naturpleje af 11.000 hektar øvelseshæder og 23,5 mio. m² med intensiv arealpleje på selve etablisementerne samt bespisning i de 24 kantiner i Vestdanmark, der dagligt leverer mad til de ansatte. - Vi er rigtig godt tilfredse med, at der har været så stor interesse for vores udbud. Vi har fået nogle rigtig gode tilbud ind, både fra eksterne leverandører og Forsvarets eget kontrolbud. Gennem en grundig evaluering af de indsendte tilbud, fremvisning af webportal og prøvesmagning af kantinemenuerne, har vi valgt den leverandør, som samlet set har tilbudt forsvaret de bedste løsninger på de ud-

budte opgaver i Vestdanmark de næste 4-6 år, siger Grith Sandst Poulsen, der er chef for Strategisk Udbudssektion i Forsvarskommandoen.

To faser

Planen er, at dele af driften af etablisementerne i Vestdanmark overgår til ISS i begyndelsen af 2014 i to faser. Rengøring og kantine overgår til ISS til februar, mens plejen af arealerne, vintertjenesten og de øvrige driftsopgaver først overgår til marts.

Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste vil stadig være ansvarlige for etablisementerne i vest, hvor myndigheden vil varetage samarbejde og kontrol med ISS i det daglige ude på etablisementerne og vil gennem en nyoprettet kontraktstyringsafdeling i Regionscenter Vest generelt sørge for kontraktopfølgningen.

Etablisementsdriften i Østdanmark har også været i udbud. Her har Forenede Service siden begyndelsen af 2012 stået for opgaverne.

Man kan læse mere om udbuddet på intranettet ved at følge linket 'Udbud' under punktet 'Nyttige værktøjer' på forsiden af det nye intranet. ■

Er Kina en trussel mod verdensordenen? Læs side 14

DISPENSATION TIL ARBEJDSKLIMAMÅLINGER

HR: Forsvarets Arbejdsmiljødatabase skal fremover håndtere den lovpligtige kortlægning af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i Forsvaret. Men da det nye system først forventes taget i brug i slutningen af 2013, kan Forsvaret i øjeblikket ikke kortlægge det psykiske arbejdsmiljø.

Derfor har Forsvaret fået dispensation af Arbejdstilsynet frem til den 1. april 2014 for de myndigheder, som overstiger den lovpligtige tre-års grænse, der er for kortlægning af det psykiske arbejdsmiljø.

Forsvarskommandoen vil, før det nye kortlægningssystem tages i brug, sende en orientering ud om, hvordan arbejdspladsvurderingerne i de berørte myndigheder skal gennemføres, samt hvornår resten af Forsvaret forventes at skulle gennemføre en arbejdspladsvurdering. ■

KOMMENTAR

Må man ytre sig i Forsvaret?

Ytringsfrihed diskuteres i øjeblikket en del blandt ansatte i forsvaret. Ytringsfrihed er en hel afgørende rettighed i Danmark også i forsvaret.

Der er flere grunde til at holde fast i dette. Dels er det en grundlæggende værdi i vores samfund, og dermed også en afgørende værdi i forsvaret. Dels er ytringsfriheden afgørende for at sikre, at vores beslutninger tages på et fagligt oplyst grundlag.

Udvikling kommer ikke af sig selv. Udvikling drives af de erfaringer, vi gør os. Og hvis erfaringer ikke kommer frem, er de ikke med til at drive udviklingen.

Det er min opfattelse, at det ikke er retvisende at påstå, at Forsvaret ikke vil lytte til kritiske røster.

Jeg ser gerne, at medarbejderne deltager i debatten, der er nemlig kun derigennem, at vi kan sikre, at beslutninger bliver tilstrækkeligt fagligt funderet.

Det er helt naturligt, at vi i Forsvaret, når komplicerede beslutninger om større forandringer skal iværksættes, inddrager alle væsentlige parter i både vurdering af risici og opstilling af løsningsmodeller.

Det er også sket i spørgsmålet om den fremadrettede uddannelse og mange andre omlægninger. Der nedsættes arbejdsgrupper, der gennemføres analyser og opstilles vurderinger.

Der afholdes chefmøder, hvor de væsentligste forhold drøftes, jeg og andre chefer besøger enhederne, hvor de har mulighed for at give deres besyv med. Hertil kommer den brede drøftelse i det offentlige rum. Der skal være højt til loftet i Forsvaret. Og det er der.

Det må dog også være klart for enhver, at ledelsen må træffe en beslutning, når grundlaget er tilvejebragt. Det eneste, man med sikkerhed kan sige om en beslutning, hvor der er uenighed, er, at ikke alle synspunkter kan imødekommes. Og det må være lige så klart, at forudsætningen for succes er, at de, der får pålagt opgaverne, gør deres yderste for at nå de opstillede mål. Har man påtaget sig et lederansvar, er man også forpligtet til at løse opgaven.

At man ikke får ret, eller ikke får sine egne ønsker opfyldt, betyder ikke, at man har fået sin ytringsfrihed undertrykt, eller at man ikke er blevet hørt.

Peter Bartram
general
forsvarschef

KOLOFON

FORSVARSAVISEN
UDGIVES AF
FORSVARSKOMMANDOEN

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
PERNILLE HEBBSGAARD ROHDEMEIER
CHEF, KOMMUNIKATIONSAFDELINGEN, FKO

REDAKTØR
VICKIE LIND

FORSVARETS HOVEDREDAKTION
FORSVARSKOMMANDOENS
KOMMUNIKATIONSAFDELING
DANNESKJOLD-SAMSØES ALLÉ 1
1434 KØBENHAVN K

TELEFON +45 4567 3444
MAIL: HOVEDREDAKTIONEN@MIL.DK
WWW.FORSVARET.DK

OPLAG 28.700
TRYKKERI: ROSENDAHLS - SCHULTZ
FORSIDEFOTO: SARA SKYTTE
COPYRIGHT FORSVARET 2013
REDAKTION AFSLUTTET 12. SEPTEMBER

TEMA OVERSIGT

Planlæg
karrieren
SIDE 4

Karriereguide
SIDE 5

Nye officersud-
dannelser
SIDE 6

Opret en
jobagent
SIDE 7

Sidste år med
stabskursus
som fuldtids-
studium
SIDE 7

**Medarbej-
derens
egne over-
vejelser
om karri-
eren
er blevet
endnu
vigtigere.**

Carsten Hasenfuss
Oberstløjtnant

PLANLÆG KARRIEREN

I fremtiden skal størstedelen af Forsvarets militære stillinger besættes ved opslag og ansøgning. Det kræver nye vaner i karriereplanlægningen, men det giver også nye muligheder.

AF FPT

KARRIERE I maj stoppede ordningen med personlige udstikkere i Forsvaret. I stedet er der indført et bemandings-system, hvor stillinger først og fremmest besættes ved ansøgning. Systemet er fuldt oppe at køre 1. november.

Det betyder, at man som ansat må tænke karriere på en ny måde. Før var der en trekantsdialog mellem medarbejder, chef og udstikker. Nu har medarbejderen i dialog med chefen ansvar for at påvirke sin karriere ved at søge bestemte jobs og videreuddannelse. Oberstløjtnant Carsten Hasenfuss har ændringerne tæt inde på livet. Han har tidligere funge-

ret som chef for de militære udstikkere og er nu chef for bemandingen af de operative kommandoer i FPT. Han er ikke blind for, at det er en stor kulturændring Forsvarets militært ansatte står overfor. Men han mener også, at det nye bemandingssystem skaber nogle muligheder for den enkelte. - Medarbejderens egne overvejelser om karrieren er blevet endnu vigtigere. Og med karriere mener jeg ikke kun, hvordan man kan stige i graderne, men også hvilke specialer eller tjenesteområder man ønsker at koncentrere sin karriere om. Det bør man gøre sig nogle tanker om. Samtidig kan man afstemme sine professionelle ambitioner med sin private livscyklus i forhold til, hvor længe man vil sid-

de i bestemte stillinger, og hvornår og hvordan det passer bedst at søge ind på videreuddannelse, siger oberstløjtnant Carsten Hasenfuss.

Brug netværket

Når man skal i gang med sine personlige overvejelser, er der god hjælp at hente på HR-portalene. Man kan læse funktionsbeskrivelser og finde vejledning og inspiration til ansøgningen. Der er også ved at blive lavet en stillingsoversigt, hvor man kan se Forsvarets stillinger og hvilke funktionsniveauer, de er placeret på. Men chefen og netværket spiller også en vigtig rolle.

- Udgangspunktet er, at man har sin karriere- og jobsparring med sin nærmeste chef. Samtidig kan

man jo også sparre med sine øvrige kollegaer og tidligere chefer. Jeg vil i hvert fald anbefale, at man bruger sit netværk i Forsvaret, ligesom man gør det i det civile. Når man så har dannet sig et overblik, kan man begynde at lave sin egen plan med tjenestespør og tjenesteperioder. Planen kan være med til at give noget retning, selv om man også skal være klar til løbende at justere den i forhold til ønsker og muligheder, siger oberstløjtnant Carsten Hasenfuss.

Lokale tjenesteplaner

Når det handler om karriere og kompetenceudvikling af yngre officerer og befalingsmænd, som er nye på niveauet, gælder princippet om egenindflydelse også. Men samspillet med chefen vil fylde mere, da kompetenceudviklingsforløb her tilrettelægges efter aftale med chefen.

- Vi vil se, at en del helt unge befalingsmænd og officerer vil få en tjenesteperiode, der indbefatter flere stillinger. Altså en lokal tjenesteplan. Og det vil vi se der, hvor det giver mening som led i kompetenceudviklingen, siger oberstløjtnant Carsten Hasenfuss.

Stadig behov for beordringer

Selv om bemandingssystemet efter planen er klar den 1. november, vil der stadig være behov for beordringer - for eksempel til IN-TOPS. Og indtil Forsvarets nye struktur er kommet ordentligt på plads, vil der være et ekstra behov for beordringer.

- Der vil stadig være beordring til særlige stillinger og i særlige situationer, så Forsvaret til enhver tid kan være bemanded stærkest muligt. Men målet er, at 90 procent af de militære stillinger i fremtiden vil blive besat ved opslag og ansøgning, siger oberstløjtnant Carsten Hasenfuss. ■

Carsten Hasenfuss er ikke blind for, at det er en stor kulturændring Forsvarets militært ansatte står overfor. Foto: FPT

FAKTA

Antal ansatte
i Forsvaret:
21.346

Civilt ansatte:
5.298

Militært ansatte:
16.048

Kilde: Forsvarets Personeltjeneste

KARRIEREGUIDE

Med det nye bemandingssystem får du som militæransat i højere grad mulighed for at styre din egen karriere. Du skal fx selv holde dig orienteret om ledige stillinger og skrive ansøgninger.

Hvor finder du ledige stillinger?

På forsvaret.dk/job kan du se hvilke ledige stillinger du har mulighed for søge. For at lette din søgning, kan du oprette en jobagent, der giver dig direkte besked, når en relevant stilling slås op.

Når du søger nyt job

Hvis du finder en stilling, som du er interesseret i at søge, er første skridt at skrive en ansøgning. Ansøgningen skal være overskuelig og fylde 1-1½ side. Her er et par gode råd:

- Brug din ansøgning til at beskrive, hvorfor netop du skal have stillingen.
- Sørg for at din ansøgning er rettet konkret mod stillingen.
- Brug dit CV til at beskrive dit karriereforløb og erhvervs erfaringer.

Læs mere på HR-portalen under

Rekruttering -> Job -> "Jeg vil søge en ny stilling".

Lav et godt CV

Når du søger en stilling i forsvaret, skal du vedlægge et CV sammen med din ansøgning. Målret dit CV til stillingen og fremhæv det, der er relevant.

- CV'et skal indeholde en kort præsentation af dig som person, din erhvervs erfaring, uddannelser og kurser.
- Fremhæv de kompetencer som er relevante for stillingen, for eksempel sprogkundskaber, IT-færdigheder, kørekort og lignende.
- Vedlæg relevant dokumentation for eksempel bedømmelser, udtalelser og referencer til dit CV.

Du finder flere gode råd til at udarbejde dit CV på HR-portalen under Rekruttering -> Job -> "Jeg vil søge en ny stilling".

Når du skal til jobsamtale

Hvis du bliver indkaldt til en jobsamtale, bør du forberede dig:

- Overvej hvordan du vil uddybe din ansøgning og hvilke argumenter der kan underbygge, at netop du er den rette kandidat til stillingen.
- Lav research på den myndighed du søger ind til. Sæt dig ind i organisationsstrukturen og undersøg hvad der rører sig ved myndigheden netop nu. Du kan finde yderligere information om de enkelte myndigheder og tjenestesteder via HR-portalen.
- En god samtale er en dialog mellem interviewer og ansøger. Sørg derfor for at have spørgsmål parat om jobbet og myndigheden.

Læs mere om jobsamtalen og få flere råd til din forberedelse på HR-portalen under Rekruttering -> Job -> "Jeg vil søge en ny stilling".

Kompetenceudvikling

Som ansat i forsvaret har du flere muligheder for at udvikle dine kompetencer. Du kan bygge videre på en allerede gennemført uddannelse, eller du kan tilegne dig viden på et nyt område.

Hvis du er interesseret i at deltage i et kursus eller en uddannelse, skal du undersøge mulighederne i din myndighed og derefter henvende dig til din chef.

På HR-portalen under Karriere og Kompetence finder du en række nyttige artikler og værktøjer om kompetenceudvikling herunder "Metoder til kompetenceudvikling", hvor du får gode tips til planlægning af kompetenceudvikling.

FORSVARETS UDDANNELSER ANSØGNINGSFRISTER

UDDANNELSE

Sergent (kun for igangværende værnepligtige)
Flymekanikerlærling
Forward Air Controller
Tolk (somali)
CAC-instruktører, Varde

ANSØGNINGSFRIST

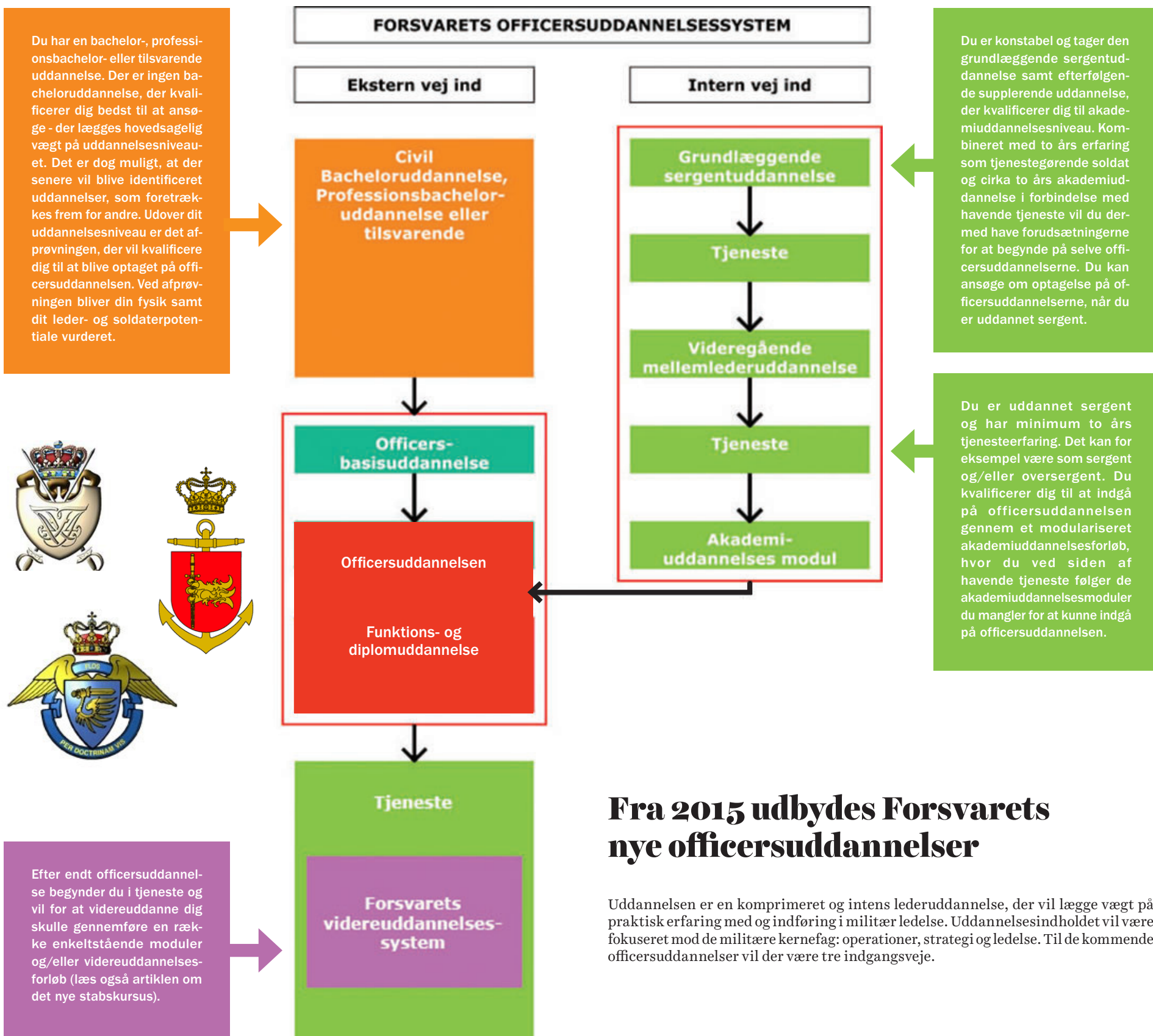
25. september
1. oktober
11. oktober
1. november
1. november

Grundlæggende uddannelser som Forsvarets Rekruttering i FPT udbyder på forsvaret.dk/uddannelser

LÆS MERE OG SE ØVRIGE ANSØGNINGSFRISTER PÅ
FORSVARET.DK/UDDANNELSER

NYE OFFICERSUDDANNELSER

Du har en bachelor-, professionsbachelor- eller tilsvarende uddannelse. Der er ingen bacheloruddannelse, der kvalificerer dig bedst til at ansøge - der lægges hovedsagelig vægt på uddannelsesniveauet. Det er dog muligt, at der senere vil blive identificeret uddannelser, som foretrækkes frem for andre. Udover dit uddannelsesniveau er det afprøvningen, der vil kvalificere dig til at blive optaget på officersuddannelsen. Ved afprøvningen bliver din fysik samt dit leder- og soldaterpotentiale vurderet.

Du er konstabel og tager den grundlæggende sergentuddannelse samt efterfølgende supplerende uddannelse, der kvalificerer dig til akademiuddannelsesniveau. Kombineret med to års erfaring som tjenestegørende soldat og cirka to års akademiuddannelse i forbindelse med havende tjeneste vil du dermed have forudsætningerne for at begynde på selve officersuddannelserne. Du kan ansøge om optagelse på officersuddannelserne, når du er uddannet sergent.

Du er uddannet sergent og har minimum to års tjenestee erfaring. Det kan for eksempel være som sergent og/eller oversergent. Du kvalificerer dig til at indgå på officersuddannelsen gennem et modulariseret akademiuddannelsesforløb, hvor du ved siden af havende tjeneste følger de akademiuddannelsesmoduler du mangler for at kunne indgå på officersuddannelsen.

Efter endt officersuddannelse begynder du i tjeneste og vil for at videreudanne dig skulle gennemføre en række enkeltstående moduler og/eller videreuddannelsesforløb (læs også artiklen om det nye stabskursus).

ILL: MORTEN HANSEN

OPRET EN JOBAGENT

JOB SØGNING På Forsvarets nye jobsite, www.forsvaret.dk/job, har du mulighed for at oprette en jobagent, som giver dig besked, når der er nye jobmuligheder indenfor det område, der interesserer dig. Der er tilknyttet en jobagent til både militære og civile stillinger. Når du opretter

jobagenten, skal du udfylde en række kriterier som for eksempel stillingskategori og geografi. Herefter får du en mail, når der er et job, som matcher dine ønsker. På jobsitet kan du også læse om Forsvaret som arbejdsplads, møde en kollega og få en oversigt over ofte stillede spørgsmål. ■

FOTO: SARA SKYTTE

SIDSTE ÅR MED STABSKURSUS SOM FULDTIDSSTUDIUM

Allerede i 2014 ændres uddannelsen, så den lever op til de nye krav om modulopbygning, deltidsstudium og mindre tilstedeværelse.

AF MARIANNE SMEDEGAARD HANSEN / FAK

STUDIEORDNING

Den videreuddannelse, der i fremtiden skal give adgang til stillinger på majorniveau, bliver opbygget med tre obligatoriske hovedmoduler i henholdsvis militær ledelse og styring, militære operationer og militær strategi. Derudover vil der være et introduktionsmodul, tre valgfrie flexmoduler og et afsluttende modul til masterprojektet.

Deltidsstudium

I fremtiden skal Stabskursus tages ved si-

den af havende tjeneste.

- Undervisningen vil foregå ved både tilstedeværelse og per distance, og den vil blive skruet sådan sammen, at den enkelte studerende har mulighed for at planlægge sin tid i forhold til både studier, arbejde og familieliv, siger major Nina Uller, som er i færd med at udarbejde rammerne for en ny studieordning ved Forsvarsakademiet.

De enkelte moduler skal derfor ikke længere tages i et stræk. Når man har ansøgt om optagelse på uddannelsen og er blevet optaget, skal man tage modulerne over en treårig periode. Hvert modul har en varighed

af 8 uger – men altså som deltidsstudium.

Hvordan optagelseskravene skal se ud og hvilken myndighed, der skal udvælge, hvem der skal på den nye uddannelse, er endnu ikke afklaret.

Muligvis en master

Sammensætningen af moduler, der vil ligge på niveau med universiteterne, gør, at uddannelsen efter alt at dømme kan blive godkendt som en masteruddannelse. Der er dog et stykke vej endnu.

- Uddannelsen bliver først officielt godkendt som en egentlig masteruddannelse, når vi

får positivt svar på en ansøgning til Dansk Evalueringsinstitut. Ansøgningen sender vi af sted i foråret 2014, når rammerne er lagt på plads på ministerieniveau. Men om vi kan starte den nye modulopbyggede uddannelse op som en officielt godkendt masteruddannelse i 2014 er tvivlsomt, siger major Henrik Jedig Jørgensen fra Forsvarskommandoens Uddannelsesstrategisektion.

En ting er dog sikkert – master eller ej, så begynder den nye modulopbyggede videreuddannelse for officerer i august 2014. ■

FLAGDAGEN 2013

Flagdag for Danmarks udsendte blev fejret landet over med receptioner, flaghejsning og parader. Samme dag var der hjemkomstparade for Hold 15, der gik gennem de københavnske gader.

14

- REDNINGS- OG TRANSPORT- HELIKOPTERE HAR FORSVARET

Farvel til Flyvestation Værløse

OVERDRAGELSE: Folketingets Finansudvalg har 22. august godkendt, at Flyvestation Værløse overdrages til Miljøministeriet, Kulturministeriet og det statslige ejendomsselskab Freja. Derudover beholder Forsvaret selv et område, hvor Forsvarets Materieltjeneste har et laboratorium. Overdragelsen er kulminationen på mange års polemik om fremtiden for flyvestationen, som det blev besluttet at lukke ved forsvarsforliget i 1999. Siden 2004 er aktiviteterne gradvist lukket ned, og der har været et større frasalg. ■

Fødselar i topform

FØDSELSDAG: Hærens Officersskole fejrede den 26. august, at Forsvaret nu har uddannet hærofficerer i 300 år. Fødselsdagen blev festligholdt med parade, kransnedlæggelse og mindegudstjeneste. Den historiske baggrund er, at Kong Frederik IV i 1713 oprettede Land Cadet Akademiet, som var Danmarks første systematiserede uddannelse for hærofficerer i Danmark. ■

Følg med i ambulanceflyvningerne på forsvaret.dk i døgnrapporten.....

Forsvaret flyver både patienter fra øer og andre isolerede lokaliteter på hospitalet og overflytter syge fra et hospital til et andet. Foto: Steen Tidmand

BYGGERI TVINGER HELIKOPTERE NED PÅ HAVNEN

Byggeriet ved Aarhus Universitetshospital i Skejby har nået det punkt, hvor Forsvarets redningshelikoptere ikke længere kan komme til at lande. Den er rykket til den alternative landingsplads på Aarhus Havn.

AF ATLE LIST JOHANSEN / FTK

AMBULANCEFLYVNING Kraner, løst grus og alment byggerod har gjort sit indtog i Skejby i forbindelse med byggeriet af Det Nye Universitetshospital i Aarhus. Men byggeriet har sin pris. Forsvaret kan ikke længere bruge landingspladsen ved det nuværende hospital i Skejby af hensyn til sikkerheden for håndværkere og andre på sygehusets område.

Redningshelikopterne har derfor skiftet til den alternative landingsplads på Aarhus Havn. For at transportere patienterne det

sidste stykke til hospitalerne tager Falck-ambulancer imod patienterne.

Voldsom turbulens

Det er den enorme mængde luft, som EH101-helikopteren skal flytte for at lette, der er problematisk. Der skal skubbes cirka 15 tons luft nedad, før helikopteren løfter sig fra jorden. Det skaber en masse turbulens, som kan forårsage store skader, hvis man ikke tager forholdsregler.

- Man bliver hurtigt overrasket over, hvor meget luft helikopterne smider omkring, når de lander. De kan komme til at blæse

ruder ud på biler og bygninger, hvis vi er uheldige med vind og vejr, siger Benny Thomsen, som er sagsbehandler på området med redningshelikopterne i Flyvertaktisk Kommando.

Farlig for bilisterne

Derfor lyder bestemmelsen på en sikkerhedsafstand på 100 meter til EH101-helikopterne, når de letter og lander nær civile. Byggeriet ved hospitalet rykkede nærmere og nærmere, og derfor skulle landingspladsen i første omgang midlertidigt have været rykket ud til nogle marker vest

for hospitalet i Skejby.

Men efter samtaler mellem Flyvevåbnet og Aarhus Universitetshospital kom det frem, at den midlertidige landingsplads ikke kunne bruges, da det ville bringe bilisterne på en fremtidig udbygning af vejnettet i fare. Det efterlod landingspladsen ved Aarhus Havn som den eneste anden mulighed.

Der forventes at stå en ny landingsplads klar en gang i 2016 med direkte adgang til sygehuset. Planen er at lade redningshelikopteren lande på toppen af et nyt parkeringshus. ■

OVERBLIK

REDIGERET AF
HENRIK MORTENSEN
HENRIK.MORTENSEN@
FTV.DK

SE VIDEO PÅ
FORSVAR-
KANALEN.TV

.....

Fortid og nutid i stål

GREJ: Op mod 3000 civile veteranpanserentusiaster og værnepligtige soldater benyttede det gode augustvejr til at besøge veteranernes træf i Finderup øvelseterræn. Her kunne de møde en tidslomme indeholdende gammelt militærgrej fra både øst og vest, men med overvægt på de køretøjer, materiel og udrustning, som den danske hær har brugt gennem de sidste godt 70 år. - Jeg synes, at de unge mennesker konfronteres med det, deres bedsteforældre og forældre havde at gøre godt med i deres soldater tid. Det er naturligvis historie, men uden at kende den, er det svært at definere, hvor vi skal hen. Så alt i alt et godt initiativ, siger generalmajor Per Ludvigsen. ■

Ny miljøplads

MILJØ: Byggepladsen på Flådestation Frederikshavn summer af aktivitet. Arbejdet med at etablere en ny miljøplads er i fuld gang. I juni i år blev det første spadestik taget til nedgravningen af tre tanke, der hver kan rumme 100.000 liter. Den ene af tankene skal fungere som en såkaldt Truck Loading Station, mens de to sidste skal håndtere "sort vand" der stammer fra skibe, der anløber flådestationen samt urensset vand fra blandt andet Værkstedområdet Frederikshavn og OPLØG FRH's daglige produktion. Pladsen forventes klar til at kunne tages i brug umiddelbart efter årsskiftet. ■

Læs nyheder på forsvaret.dk

FBE's arbejdsmiljøinspektør Margit Buhl, kantineleder Jørgen Skrivers og arbejdsmiljøkoordinator Kim Scharbau inspicerer den udsugning i Oksbøllejrens opvask, der nu gør det muligt at vaske op uden høreværn.

Foto: Finn Søgaard Hansen, Hærens Kampskole

FRA 34 PÅBUD TIL GRØN SMILEY

På to år blev 34 påbud fra Arbejdstilsynet forvandlet til en grøn smiley i Oksbøllejren. Det har krævet et stærkt samarbejde mellem enhederne i Oksbøllejren og Forsvarets Center for Arbejdsmiljø.

AF SARA SVENSTRUP / FBE

ARBEJDSMILJØ Udfordringerne var til at få øje på efter Arbejdstilsynets besøg i Oksbøllejren i august 2011. 34 påbud blev der uddelt til lejrens myndigheder. Dermed var Oksbøllejren den samlede arbejdsplads, der har modtaget flest påbud i Arbejdstilsynets historie. Siden er det blevet arbejdet hårdt på at få bragt tingene i orden. I år bar arbejdet frugt. Oksbøllejren landede en grøn smiley. - Koordinationen var til at begynde med den en største hurdle. I Oksbøllejren er der ni instanser – og samtidig var det vigtigt at få Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste (FBE) og Forsvarets Materiel-tjeneste (FMT) med, for det er oftest dem, der i sidste ende skal stå for udbedringen, fortæller Kim Scharbau fra skydebaneinspektoratet ved Hærens Kampskole, der dengang som relativ grøn arbejdsmiljøkoordinator fik ansvaret for at koordinere indsatsen.

Når en arbejdsplads modtager over tre påbud er det et krav, at arbejdspladsen får tilknyttet en konsulent, der hjælper med at håndtere påbuddene. I Oksbøl fik de tilknyttet Lars Gregersen fra Forsvarets Center for Arbejdsmiljø (FCA). - Jeg er jo soldat og havde ikke så meget forstand på lovgivningen omkring arbejdsmiljø. FCA kom med ekspertisen og erfaringen på området. Lars Gregersen har blandt andet hjulpet os med at analysere situationen, inddrage relevante specialister og støttet os i dialogen med Arbejdstilsynet, siger Kim Scharbau.

Brugerne inddraget

I samarbejde med FCA og arbejdsmiljørepræsentanterne i Oksbøllejren fik Kim Scharbau arrangeret møder med de berørte parter. I kantinen var der blandt andet problemer med udsugningen. - Vi har gjort meget ud af at inddrage brugerne på de berørte steder, så vi også fik deres bud på mu-

lige løsninger.

Arbejdsmiljøinspektør Margit Buhl ved FBE, fremhæver netop den hurtige og vedvarende indsats for at inddrage alle interessenter, som en af styrkerne ved processen i Oksbøl.

- Alle var med fra starten – og hørte derfor bemærkningerne i forbindelse med tilsynet.

Da Arbejdstilsynet afsluttede besøget, afholdt enhederne i Oksbøl et møde. Det var en meget positiv oplevelse. Mange bød ind med, hvad de kunne bidrage med for at afhjælpe problemerne. Arbejdet var i gang, så snart mødet var afsluttet, siger Margit Buhl.

Hurtig indsats

Margit Buhl påpeger, at det er vigtigt, at FBE inddrages allerede i forbindelse med tilsynet, fordi FBE er ansvarlig for mange af de tunge arbejdsmiljøområder som eksempelvis indeklima. Selvom det ikke nødvendigvis er FBE, der har fået påbuddet,

spiller FBE ofte en stor rolle i udbedringen.

- Det er vigtigt, FBE er proaktive – og det forsøger jeg at støtte op om. På alle tjenestesteder findes der i vagten en liste over, hvem der skal kontaktes, hvis Arbejdstilsynet kommer på besøg. Det er blevet indført, at der altid er en FBE-repræsentant på denne liste. Desuden har jeg aftalt med Forsvarskommandoen, at jeg modtager alle påbud – også dem der gives andre myndigheder. Hvis der for eksempel gives et påbud til Jægerkorpset på Flyvestation Aalborg, giver jeg den lokale desk og byggevedligeholdelsesteamet besked om påbuddet, så de kan sætte foranstaltninger i gang.

Den grønne smiley har dog ikke fjernet fokus fra arbejdsmiljøet i Oksbøl. Det er nu blevet et fast punkt på det månedlige driftsmøde, som enhederne i lejren holder. Her sørger de nu for at tage hånd om problemerne, efterhånden som de opstår. ■

FAKTA

Arbejdsmiljø-repræsentantens tjekliste

- 1) Et godt koordineret samarbejde mellem myndighederne i lejren.
- 2) Tæt kontakt til FCA, der har rådgivet og støttet hele vejen igennem.
- 3) Ledelsesmæssig fokus.
- 4) Inddragelse af brugerne på de berørte steder.

Forsvaret vil et bedre arbejdsmiljø

UDVIKLING: Arbejdsmiljøinspektør Margit Buhl og arbejdsmiljøkoordinator Kim Scharbau fra FBE peger begge på, at der er sket en positiv udvikling på arbejdsmiljøområdet i Forsvaret de senere år.

- Processen i Oksbøllejren har vist, at Forsvaret måske tid-

ligere har sovet i timen, men når der kommer fokus, så kan vi godt – og vi kan gøre det hurtigt, siger Kim Scharbau. Arbejdsmiljøet kræver ledelsesmæssigt fokus – både på det lokale tjenestested og hos den enkelte myndighed. Margit Buhl har oplevet vigtigheden af, at FBE's øverste ledelse gentagne gange har understreget, at FBE vil arbejdsmiljøet.

En anden vigtig faktor, der har fremmet arbejdsmiljøet i Forsvaret er organiseringen af arbejdsmiljøarbejdet og den erfaring, der efterhånden bliver oparbejdet hos de enkelte

arbejdsmiljøkoordinatorer som Kim Scharbau.

- Jeg har lært meget af den proces, vi har været igennem – og jeg tager det med mig i mit arbejde ved skydebaneinspektoratet. For eksempel har jeg netop været i Varde og inspicere deres skydebaner. Her kan jeg som arbejdsmiljøkoordinator se nogle problematikker omkring den måde, man lægger skivemateriel på. Her har jeg kontak- tet lokalstøtteelementet – og resultatet er et møde, hvor brugerne af skydebanen skal komme med idéer til, hvordan man kan lave en rampe, der afhjælper problemet. ■

TALEBANS SIDSTE STÅSTED

På flyvebasen Kandahar i Afghanistan ligger en bygning, som har været hovedkvarter for både sovjetiske soldater og Taleban, inden de internationale styrker flyttede ind.

AF HENRIK KANSTRUP / OBERST, NÆSTKOMMANDERENDE PÅ KANDAHAR AIR FIELD, AFGHANISTAN

AFGHANISTAN Det første, der møder en, når man lander på flyvebasen Kandahar i Afghanistan, er skiltet 'Welcome to Kandahar Airfield' på en gammel, ramponeret bygning. Bygningen kendes bedst under navnet TLS - Taleban Last Stand.

Tilbage i 1980'erne var bygningen hovedkvarter for Sovjetunionens 3. afghanske division under kommuniststyrets kamp mod de afghanske mujahedin.

Sovjet forlod Afghanistan i 1989, og bygningen blev overtaget af afghanske militante grupper. Afghanistan bestod dog af mange ekstreme fragmenter, og mange af de tidligere så stolte mujahedinere blev til lokale krigsherrer, der fik mange lokale i byen Kandahar til at leve i frygt for mord, voldtægt, røverier og udryddelse.

Taleban bliver til

Tidligere mujahedin-soldater og flygtninge fra Pakistan besluttede sig for at befri Kandahar fra anarki og kontrol af disse krigsherrer. Det var på denne tid, at en bevægelse bestående af religiøse studenter opstod.

De studerende fik titlen "Talib" gennem deres studier og blev senere kendt som Taleban - som grundlæggende betyder "søgere af viden".

De blev senere støttet af Osama Bin Laden og hans Al-Qaeda netværk. Kandahar Airfield blev nu til hjertet af Taleban og Al-

Kandahar Airfield ligger cirka 16 km sydøst for Kandahar by. Den oprindelige Kandahar Lufthavn blev finansieret og bygget med bistand fra USA mellem 1956 og 1962. Lufthavnens oprindelige formål var at være optanknings sted for fly, der fløj mellem Mellemøsten og Sydøstasien. Men efterhånden som fly fik længere og længere aktionsradius faldt brugen af lufthavnen mærkbart. Kilde: NATO/ISAF.

Qaedas uddannelse og træning, hvortil de anvendte flyvebasen og det nærliggende øvelsesterræn Tarnak. Rygterne efter angrebet på World Trade Center den 11. september 2001 var, at terroristerne planlagde og forberedte angrebet fra netop Kandahar Airfield og Tarnak.

Amerikanerne og deres allierede gik i krig i Afghanistan og drev de sidste lommer af Taleban ud fra flyvebasen den 7. december 2001 efter sigende med bygningen som det sidste sted, der blev rensset for fjender - heraf navnet Taleban Last Stand.

Siden dengang har den internationale ISAF-mission overtaget bygningen, og Kandahar Airfield er blevet en af de vigtigste strategiske luftbaser i Afghanistan.

Nyt hovedkvarter på vej

Taleban Last Stand tjener stadig som hovedkvarter for basen. Basen er samtidig hjemsted for kommandocentralen for den sydlige region RC(S), Regional Command (South).

Hovedkvarteret består af små interimistiske kontorer bygget ind i den gamle bunker. Midt i bygningen er der stadig et stort hul fra den amerikanske bombning - et symbol på den globale kamp mod terrorismen. Kontorerne er dog godt udstyret med mo-

derne IT og telefoni, og det er egentligt et ganske godt sted at arbejde.

Netop nu er et nyt hovedkvarter under opførelse lige ved siden af TLS. Dette sker grundet det simple faktum, at den gamle bygning er ved at være slidt op. Uagtet at NATOs nuværende mission i Afghanistan er i sin afsluttende fase, så vil det nye hovedkvarter også være berettiget som hovedkvarter på Kandahar Airfield fremover - og gradvis blive overdraget til den afghanske stat. En gradvis overdragelse til et forhåbentlig mere sikkert og velfungerende Afghanistan. ■

FAKTA

- Kandahar Airfield huser i dag cirka 27.000 soldater og civile ansatte.
- Der er omkring 380 fly på basen, og der gennemføres dagligt mellem 600 og 700 flyvninger.
- Flyene består af alt fra kampfly, helikoptere og transportfly til en række overvågningsfly - heraf mange ubemandede.

ET ÅRS ERFARING GÅR I ARV

Bid til bolle og gør, hvad I kan for at få indflydelse. Så kontant er opfordringen til de FN-soldater, der skal videreføre det arbejde, de første danske soldater har udført det første år.

AF HOK

SYDSUDAN Oberstløjtnant Jørgen Clasen slutter snart et års tjeneste i Sydsudan, hvor hans primære job har været chef for J9, der tager sig af civilt-militært samarbejde i missionen.

- Jobbene har været aldeles spændende, og jeg kan kun anbefale andre at følge i mit og min forgængers fodspor. Et år i disse omgivelser har naturligvis givet en række erfaringer, som jeg ved, at kommende FN-folk kan bruge. Blandt andet: Bid til bolle, hvis du vil have indflydelse på udviklingen.

Han står for en meget aktiv tilgang, også selv om det ikke altid er så enkelt.

- Nej, og så kommer der nu et par forbehold. Vær tålmodig og i nogle situationer tilpas tolerant. Og lad være med at fokusere på de negative ting og brug ikke kræfter på noget, I alligevel ikke kan ændre. Med andre ord. Man skal i dette system vælge både sine sejre og nederlag med omhu.

Oplever ændringer

Jørgen Clasen har oplevet, at hans indsats har betydet ændringer.

- Jeg er chef for fire andre. En amerikaner, en tysker, en hollænder og så en dansker. Jeg indgår i et team med cheferne fra de øvrige og er tæt på chefen for den militære del af UNMISS, næstkommanderende, og tre stabschefer, siger han.

I forbindelse med sit job har han kontakter og møder

med en række mennesker fra den civile del af FN og humanitære organisationer. Blandt andre er OCHA (Office for Coordination of Humanitarian Affairs) en meget tæt samarbejdspartner for J9.

- Det er min egen opfattelse, at der også på mit relative lave niveau har været lejlighed til at øve en vis indflydelse på missionen.

Jørgen Clasen kommer gerne med eksempler.

- Jeg har haft mulighed for at gennemføre CIMIC-sessioner

En mongolsk delegation vil gennemføre et hurtigtvirkende skoleprojekt. Fra venstre tolken, Jørgen Clasen, repræsentanten og pedellen på skolen. Privatfoto.

med de nationale hærstyrker på divisionsniveau. Min efterfølger vil sandsynligvis komme til at udvikle dette til endnu mere omfattende reel træning både på det strategiske, operative og taktiske niveau. Derudover er J9 selvfølgelig direktivgivende for enhederne, hvilket har betydet, at der i min periode blandt andet er udarbejdet nye retningslinjer for koordination mellem humanitære organisationer og UNMISS. Flere af enhederne kommer med deres egen opfattelse af, hvad CIMIC er. Derfor forsøger vi at strømline deres CIMIC-aktiviteter i retning af det, som FN ønsker.

Læs hele artiklen med Jørgen Clasen på forsvaret.dk/hok: "Et års erfaring". ■

FAKTA

- Danmark bidrager med forbindelses- og stabsofficerer til FN-missionen: United Nations Mission In South Sudan (UNMISS)
- Jørgen Clasens primære job har været chef for J9 (UN-CIMIC (FN-Civilt-militært samarbejde)). Ved siden af dette har han bestridt jobbene som Ældste Danske Officer (ÆDO) og Senior National Repræsentant (SNR).

HOLD 16 I AFGHANISTAN

I modsætning til de øvrige kamptropper, så er kampvognene stadig i Afghanistan. Det danske bidrag er på fem kampvogne, hvor tre er operative og to er reserve.

Helt efter planen er det danske militære fodaftryk reduceret i Helmand. Men der er stadig danske soldater, og ordrebogen er fyldt med opgaver til Hold 16.

TEKST OG FOTO: NICHOLAS LUNDGARD / PRESSEOFFICER, ISAF 16

HELMAND I slutningen af juli var der afgang for det sekstende hold danske soldater til Helmand-provinsen. ISAF 16 skal frem til februar 2014 fokusere på at sende mest muligt materiel hjem til Danmark i bedst mulig stand, reducere og lukke lejre, og sammen med allierede støtte de afghanske sikkerhedsstyrker. Mange tusind danske soldater har svedt og blødt for at nå der til, hvor vi er nu. Vi kan reducere og afslutte den danske militære indsats, fordi vi har givet de afghanske sikkerhedsstyrker evnen til selv at varetage sikkerheden i deres eget land. Vi overtager

en stor og vigtig opgave, og i den tid, vi har været her, er ordrebogen blevet fyldt op med redeployering og operative opgaver, siger oberst Kenneth Pedersen, der er chef for Hold 16.

Pansret fleksibilitet

Blandt de mest slagkraftige enheder på Hold 16 er kampvognsdelingen fra Jydske Dragonregiment. Kampvognene kan indsættes i en lang række forskellige opgaver som force protection af områder eller lejre inden for det britiske Task Force Helmands ansvarsområde, eller sikring af allierede styrkers lukning af fremskudte patruljebaser. Når kampvognene rykker ud i

ørkenen, har deres blotte tilstedeværelse en afskrækkende effekt på eventuelle oprørere. En række danske specialister rykker som oftest ud sammen med kampvognene, og sammen med deres elektronik kan de opdage fjendtlige bevægelser og formodede stillinger og dermed beskytte soldater på jorden.

Redeployering og styr på stumperne

Ud over de operative opgaver består en stor del af Hold 16s opgaver i at sørge for, at flere tons materiel og udrustning hjemtages på ansvarlig vis. Alle de køretøjer, der skal hjem, bliver vasket ned både indvendig og udvendig, får afmonteret våbensystemer

og radiomateriel og bliver klargjort til transport hjem til Danmark. Det samme gælder alt det andet materiel og udrustning, der ikke længere er brug for i Helmand.

Når DANCON har klargjort køretøjer og materiel, sørger Det Nationale Støtteelement for resten af transporten, der foregår med fly og skib, enten direkte til Danmark, eller via en udskibningshavn.

- Alle går til opgaverne med krum hals. Jeg er stolt over at være chef for så mange dygtige mennesker. Det skaber ydmyghed og respekt. Vi glæder os til sammen fortsat at løfte opgaverne på Hold 16, siger oberst Kenneth Pedersen. ■

ERFARINGER SPREDES HURTIGT

Forsvaret gemmer og analyserer erfaringer fra missionsområder. Men det er ikke nok. Tiden er også en faktor, så erfaringerne hurtigst muligt kommer videre til gavn for både nuværende og kommende missioner.

AF KAJ-IVAN BÆK / HOK

ERFARINGER Frem til 2009-10 kunne der i værste fald gå op til 18 måneder, før Hæren kunne reagere på erfaringer ved hændelser, der havde medført dræbte eller sårede i en international mission. Sådan er det ikke længere. Hæren har bestræbt sig på at indhøstede erfaringer fra væsentlige hændelser i missionsområdet, der så er blevet analyseret, bearbejdet og gjort brugbare for de enheder, der står midt i den pågældende mission så hurtigt som muligt.

Ny viden skal udnyttes så hurtigt som muligt, men det er også væsentligt, at detaljer, der måske ikke i første omgang har livreddende betydning, bliver gransket nøje og husket, da de senere kan få betydning i en anden sammenhæng end den, der udløste erfaringen.

Registrering efter hjemkomst

Ud over opsamling og brug af erfaringer før, under og efter en mission foregår der nu også en rapportering efter hjem-

komsten, hvor der samles op og registreres til en database, som i daglig omtale kaldes DLIMS (Defence Lessons Identified Management System). Det er et britisk udviklet system, der af Forsvarskommandoen for nylig er beordret indført i alle situationer, hvor erfaringsdeling skal foregå, især i de tre værn.

- Vi har i realiteten to systemer, hvor det ene modvirker, at skaden i missionen gentages eller udvikler sig, mens det andet arbejder mere analytisk fra observation af hændelsen over selve analysen til Lessons Identified-stadiet. Herfra iværksættes der afhjælpende foranstaltninger, der ender ud i implementering, monitorering og validering. Så har vi en Lessons Learned, siger major Jan Hjelmager, der er manden i Hærens Operative Kommando (HOK), der har arbejdet med Lessons Identified og Lessons Learned længst og har været en af drivkræfterne bag indførelsen af DLIMS i Hæren. - Det kan sammenlignes med en oplysning fra felten, der gennem analyse, bearbejdning og implementering bliver til en efterretning, altså et grundlag hvorpå man kan bygge på solid viden om en given ting, siger han.

Erfaringer fra mund til øre

Undervejs i et forløb sker der flere ting, som støtter den løbende læring. Før et nyt hold bliver sendt på mission, bliver chefer og førere konfronteret med kollegaer fra et netop hjemvendt hold.

For eksempel arbejder hold 15 som udgående hold 2013 sammen med hold 17 som indgående hold 2014 ved at dels HOK og dels 1. Brigade parrer chefer, næstkommanderender, delingsførere og andre nøglepersoner på et 1-dags erfaringsseminar. Dagen efter er det de specifikke skoler, herunder ingeniør, telegraf, sanitet og så videre, der samler viden fra det netop hjemkomne hold.

Ud over denne erfaringsudveksling har chefgruppen været på rekognoscering i missionen efterfulgt af fact finding-ture. - Intet system er perfekt. Vi er derfor meget opmærksomme på, at vi hele tiden kigger på, hvordan vi kan optimere brugen af de erfaringer, som vi og andre gør os i missionsområderne. Vores interesse er selvfølgelig, at vi til en hver tid kan nå vores mål med mindst mulige tab af menneskeliv og materiel, siger major Jan Hjelmager. ■

ISAF 15 SAGDE FARVEL

Med lukningen af Camp Price satte de danske soldater fra ISAF 15 et vigtigt punktum, og de forlod Afghanistan med en god tro på fremtiden i landet.

Mandag den 22. juli 2013 var oversergent Jens (th.) en af to soldater, der tog det danske flag ned i Camp Price. Oberst Anders Mærkedahl gør honnør yderst til venstre i billedet. Foto: Kim Vibe Michelsen

AF VICKIE LIND / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

PUNKTUM

Det var en historisk og for langt de fleste af soldaterne meget følelsesladet dag, da de kørte ud af Camp Price mandag den 22. juli. Afskeden med lejren var vigtig for soldaterne, for det var samtidig afslutningen på et arbejde, der har fyldt en stor del i mange af soldaternes liv.

- Det er sgu rart. Det betyder, at vi kan lukke det her kapitel. Og det betyder, at vi har løst vores opgave, siger overkonstabel Jens, NK, 2. deling Odin-kompagniet. Jens er en erfaren herre i ISAF regi. Han har været sendt ud på hold 1, 9 og 15.

- På Hold 9 fik vi seks brændte børn ind på MED-centret. Min daværende enhed var med til at hjælpe, og det har sat sig ret godt fast i erindringen, fortæller Jens, der også bærer på minder om dræbte og sårede kolleger.

Afghansk fremskridt

Ligesom Jens har en stor del af soldaterne på Hold 15 været udsendt før. På tætteste hold har de set udviklin-

gen i det danske ansvarsområde i Afghanistan. Oberst Anders Mærkedahl, der var chef for holdet, var også udsendt på hold 4, og i hans øjne har afghanerne vist store udviklingsskridt i de seneste år.

- I dag kan de gennemføre sammenhængende missioner på det, vi vil kalde brigadeniveau. De kan selv finde ud af at håndtere IED'er, og de kan selv håndtere deres sårede. De kan skyde med morterer og artilleri, og de kan et stykke hen ad vejen holde styr på logistik, forklarer Anders Mærkedahl.

Og Jens, der har kørt utallige patruljer i terrænet og den nærliggende by Gereshk, er enig.

- Da vi var hernede på Hold 1 var Gereshk by noget, man passerede ude på high way'en, som for øvrigt ikke var asfalteret dengang. Vi kørte minimum en deling om natten med monogoggles. På Hold 9 kørte vi derind i to biler, 8 mand og gik patrulje med afghanerne. Vi havde én beskydning på et helt hold. Og på Hold 15 har vi slet ikke haft noget at gøre inde i Gereshk, fordi afghanerne selv har klaret sikkerheden. Og vi kan se, når vi kører igen-

nem, at der er mere leben og flere butikker. Selvfølgelig er der stadig selvmordsbombere og IED'er. Det kommer vi ikke ud over med det samme, men det er mængden af de her episoder, der er faldet, fortæller Jens.

Langt fra danske forhold

Vejsidebomber og selvmordsbombere er klokkeklare indikationer på, at Afghanistan langt fra er Danmark. Det er en vigtig pointe, når indsatsen skal vurderes.

- Det her er ikke og bliver aldrig Danmark, og vi skal huske på, at afsættet var meget primitivt, og at vi set i historisk perspektiv ikke har været her særlig længe. I det lys er vi efter min opfattelse nået rigtigt langt med den militære del af opgaven, nemlig at få opbygget afghanske sikkerhedsstyrker, der kan virke. Og så er det kun tiden, der vil vise, om det er rigtigt. Om vi har nået det, vi troede og om systemerne kan klare det, siger Anders Mærkedahl, der nu er rejst hjem fra Afghanistan og har overladt opgaven til oberst Kenneth Pedersen og Hold 16. ■

FAKTA OM DANCON ISAF 16

ISAF: Hold 16 opstilles af II Panserinfanteribataljon ved Gardehusarregimentet (GHR), og består – ud over soldater fra GHR – af soldater fra Jydske Dragonregiment, Telegrafregimentet, Trænregimentet, Danske Artilleriregiment og Ingeniørregimentet, DANIOG (Det Danske Internationale Logistikcenter) samt Jægerkorpset og Frømandskorpset.

ISAF Hold 16 blev ved en beslutning i marts 2013 reduceret nu fra cirka 550 mand til cirka 275 mand og skal være udsendt i perioden august 2013 til februar 2014. På ISAF Hold 16 indgår kampvogne, sikrings- og eskorteenheder, politimentorensenheder (POMLT), ingeniørsoldater, ammunitionsryddere, sanitetsenheder, logistikenheder, militærpoliti, stabsbidrag til den britiske Maneuver Group, specialstyrker (Task Force 7) og staben for DANCON ISAF 16 samt diverse specialister.

DANCON ISAF 16s hovedopgaver er:

Sammen med briterne at være klar til at støtte afghanske kollegaer i ekstreme situationer, når afghanske sikkerhedsstyrker varetager sikkerheden i deres eget land. At hjemtage danske soldater og materiel fra Afghanistan på fornuftig og ansvarlig vis.

FLYVEVÅBNET ER STADIG I AFGHANISTAN

Lufthavnene i Afghanistan er livsnødvendige for NATOs mission i landet. Vand, mad, ammunition og personel skal fragtes rundt i det store land, og lufttransport er den mest sikre måde.

26 danskere er fordelt på de to militære lufthavne Kabul International Airport, KAIA, samt Kandahar Airfield, KAF, med henholdsvis seks og 20 mand. De er udsendt som stabsbidrag af Flyvevåbnet, og det er deres opgave at støtte driften af KAF og KAIA.

I Kandahar er fire mand i hovedkvarteret, syv arbejder ved cargo og syv mand står vagt omkring start- og landingsbanen. Danskerne er blandet sammen med de andre nationers soldater. Der er cirka 27.000 personer, som arbejder på Kandahar Airfield, hvoraf 15.000 er militære. Mere end 40 nationaliteter er repræsenteret på basen.

Bidraget er planlagt til at forsvare frem til 31. december 2014. De enkelte funktioner udskiftes hver fjerde eller sjette måned med undtagelse af den næstkommanderende, der er udsendt i ni måneder ad gangen.

TO BIDRAG VENDT HJEM

● Radar-bidraget MACC har fra 1. marts 2012 til 31 maj 2013 overvåget og kontrolleret luftrummet over størstedelen af det nordlige Afghanistan.

● Et Hercules-bidrag har fløjet med gods og personer, civile som militære, fra januar 2012 til marts 2013. Hercules-bidraget havde base i Kandahar, og det er deres velfærdslejr, stabsbidraget har overtaget.

Kina

– en trussel mod verdensordenen?

Liselotte Odgaard er lektor ved Forsvarsakademiet og forsker i asiatiske og kinesiske forhold i internationale relationer.

Er Kina den trussel mod verdensordenen, som landet ofte fremstilles som i Vesten? Både ja og nej, siger kinaforsker. Det er primært på det økonomiske område og knap så meget på det militære, at Vesten mærker Kinas fremfærd.

TEKST OG FOTO: MARIANNE SMEDEGAARD HANSEN / FAK

ØKONOMI

Noget tyder på, at Deng Xiaopings reformer fra 1978, der skulle skabe markedsøkonomi i Kina, har båret frugt. Kina er på vej til at blive verdens største økonomi. Et faktum, der langt fra huer USA. For spørgsmålet er, hvad økonomisk magt kan bringe med sig – kan det også betyde militær magt på længere sigt? Ifølge kinaforsker Liselotte Odgaard fra Forsvarsakademiet er det slet ikke i Kinas interesse at blive verdens militærmagt nr. 1. Kina har så store interne problemstillinger, at regimet først og fremmest vælger at bruge ressourcerne inden for egne grænser.

- Det er økonomien, der på den lange bane er vigtig for et land – også militært. Men man skal heller ikke overdrive Kinas økonomiske magt. Kina har massive interne problemer, som de skal bruge enorme ressourcer på. For eksempel miljøproblemet, som vi slet ikke kan forestille os omfanget af herhjemme, massiv korruption, inflation og arbejdsløshed – ja, alle de problemer, som et udviklingsland typisk har, har Kina også, forklarer Liselotte Odgaard. Men vigtigst af alt, understreger hun det faktum, at over

halvdelen af befolkningen slet ikke har adgang til den økonomiske vækst i landet, hvilket giver anledning til stor social uro.

- Og det er den sociale uro, der er regimets primære problem. Derfor bliver der brugt mange ressourcer på at skabe sikkerhed og stabilitet internt i Kina og færre ressourcer på at imødegå trusler fra andre lande. Det er i alles interesse, at Kina fastholder den prioritering – også Vestens, siger hun.

Ingen militære alliancer

Kina har ifølge Liselotte Odgaard desuden ingen chance for at blive en stormagt på det militære område i den nærmeste fremtid.

- Der har været meget fokus i Vesten på moderniseringen af de kinesiske styrker. Men Kina har bortset fra Nordkorea, der er blevet lidt af en belastning for Kina, ingen militære alliancepartnere. Beijing kan ikke blive en global militær stormagt uden allierede, siger Liselotte Odgaard. Men det, at Kina ikke er bundet af militære alliancer, gør også, at de kan føre en fleksibel udenrigs- og forsvarspolitik, der hurtigt kan tilpasses forandringer i omgivelser-

ne. De har i modsætning til USA og Vesten ingen allierede bortset fra det problematiske naboland Nordkorea, der skal høres først, og derfor kan de handle hurtigt. Til gengæld har USA og Vesten også flere loyale partnere bag de beslutninger, der så træffes.

Forstå den økonomiske og strategiske magt

I stedet for alliancer, har Kina valgt et alternativt system af økonomiske aftaler og politisk-strategiske samarbejder med stater i alle verdens regioner. Og det er et alternativ, der giver Kina politisk indflydelse på linje med USA's. - Kina har ikke tænkt sig at konkurrere med USA, men økonomisk og strategisk gør de deres indflydelse gældende. Og det er det, vi i Vesten skal lære at forholde os til – og om muligt drage fordel af, anbefaler Liselotte Odgaard. Kina er for manges vedkommende et lukket land og derfor også skræmmende. Skal vi forstå, hvad kineserne vil i Arktis og ikke mindst deres adfærd overfor sine nabolande, må vi i langt højere grad, end vi gør i dag, sætte os ind i Kinas opfattelse af verden, mener kinaforskeren – og derfor gik studierejsen på det seneste Stabskursus til landet i øst. ■

Stormagtskrig ved uheld

Striden om Senkaku-øerne i det Østkinesiske Hav dukker med jævne mellemrum op i danske og internationale medier. Men er der en reel risiko for krig, og hvad er det egentlig, der ligger bag? Kinaforsker Liselotte Odgaard giver her sit bud.

AF MARIANNE SMEDEGAARD HANSEN / FAK

OPTRAPNING

Det er almindeligt kendt, at Kina i øjeblikket udfører rutinemæssige patruljer i Det Østkinesiske Hav i området omkring Diaoyu/Senkaku-øerne, som både Kina og Japan gør krav på. Knap så kendt er måske, at Kinas tilstedeværelse hovedsagelig foregår med civile fartøjer og fly, som bliver styret af en lang række forskellige ministerier som for eksempel det kinesiske transportministerium og ministeriet for sikkerhed. Det sker uden en egentlig central koordination, og uden at det kinesiske militær er inde over beslutningerne. - Problemet er, at koordinationen af de forskellige myndigheders gøren og laden i det Østkinesiske Hav er meget svag, og derfor har det kinesiske militær ingen kontrol i området. Når der så samtidig hersker en suverænitetsstrid med en stormagt som Japan, er der, som jeg ser det, en reel risiko for stormagtskrig ved et uheld, siger Liselotte Odgaard, der er lektor ved Forsvarsakademiet og

forsker i kinesiske forhold.

- Hverken Kina eller Japan ønsker en krig. Men hvis for eksempel et kinesisk fiske- eller patruljefartøj agerer provokerende, og den japanske flåde reagerer på det med militære midler, kan en konflikt meget vel bryde ud i lys lue. Og en krig mellem Japan og Kina ville helt givet påvirke USA, som har Japan som sin vigtigste allierede i dag, siger hun. Det fjendtlige forhold mellem de to nabolande i øst påvirker da også allerede resten af verden. Men det er ifølge forskeren svært at sige, hvordan det vil påvirke USA og det øvrige Vesten, hvis der skulle blive krig ved et uheld mellem de to lande.

Alternativ forståelse af folkeretten

Men hvad er egentlig årsagen til stridighederne om øerne? En af de ting, vi i Vesten skal forstå om Kina, og som også gør sig gældende i striden om Senkaku-øerne, er ifølge Liselotte Odgaard den helt grundlæggende anderledes opfattelse og fortolkning, Kina har af suverænitetsbegre-

bet i deres eget nærområde.

I Vesten forbinder vi suveræniteten med det, vi kalder effektiv kontrol. Effektiv kontrol blev til som begreb efter 2. verdenskrig, hvor det folkeretlige grundlag for suveræniteten blev ændret. Med dette i hånden kunne Vesten og Japan sige til kineserne, at de ikke havde udøvet effektiv kontrol i blandt andet det Syd- og Østkinesiske Hav, og at Kina derfor ikke kan hævde suveræniteten over områderne. - Men for Kina gælder et helt andet og ældgammelt asiatisk suverænitetsbegreb, som handler om, at man demonstrerer sin magt symbolsk. I Det Syd- og Østkinesiske Hav hævder Kina, at deres historiske ret til området er baseret på datidens suverænitetsudøvelse i Asien. Kineserne accepterer altså ikke, at spillereglerne i form af folkeretten efter 2. verdenskrig blev lavet om. Derfor hævder kineserne fortsat suveræniteten over Det Syd- og Østkinesiske Hav, og det er ikke sandsynligt, at de vil gå på kompromis i dette spørgsmål, mener Liselotte Odgaard. ■

Forskning i nord

På Station Nord i det nordligste Grønland bliver klimaforskning og Forsvaret bragt tættere på hinanden, når der inden udgangen af 2014 er bygget en ny og moderne forskningsstation.

AF KITT KRISTENSEN / FTK

GRØNLAND 1000 kilometer syd for Nordpolen eller 3000 kilometer nord for Danmark er der en topmoderne og højteknologisk forskningsstation på tegnebrættet: Willum Research Station, Station Nord. Den nye forskningsstation giver forskerne mulighed for at studere klimaændringer, og hvordan de påvirker luften, havet, geologien og planter i det højarktiske område. Med andre ord skal det nuværende lille "forskerskur", som siden 1989 er blevet brugt af danske forskere til at måle luftforurening, om kort tid erstattes af en noget mere højteknologisk storebror med flere muligheder.

- Det, vi kan sige, er, at vi har flyttet os fra at kigge meget på forurening til at kigge mere på det klimarelaterede aspekt. I fremtiden bliver vi bredt mere ud. Det betyder, at vi både har biologer, mikrobiologer, geologer, fysikere og kemikere til at arbejde på Station Nord fremadrettet, forklarer Henrik Skov, der er seniorforsker og professor ved Aarhus Universitet, Arctic Research Centre og Institut for Miljøvidenskab.

Henrik Skov står i spidsen for byggeriet, hvor logistikken alene kommer til at sluge 10 procent af donationen - altså omkring 7 millioner kroner. De vejrmæssige og logistiske udfordringer kræver også en del mere planlægning end ellers.

- På grund af klimaet har vi kun seks uger om året til at bygge de ydre dele. Når de så er bygget, skal vi bygge laboratorier og alt sådan noget indendørs, og det tager jo også sin tid. Men planmæssigt skulle vi gerne være færdige med byggeriet i slutningen af 2014, siger Henrik Skov.

Samarbejde med Forsvaret er vigtigt

Station Nord, der normalt er en militærstation, er den nordligste beliggende base med fast bemanding i Grønland. De sidste knap 25 år har der været forskere på stationen omkring seks måneder af året. Henrik Skov forklarer, at med den nye forskningsstation kommer forskerne til at være på Station Nord året rundt. Det betyder, at de skal have hverdagen til at fungere sammen med de seks ansatte fra Forsvaret, som til daglig holder stationen kørende.

- Vi indgår i det arbejde, der er på stationen, når vi er

der. Det vil sige, at vi går i køkkenet og laver mad på skift. Vi indgår ligesom i det hele. Jeg tror ikke, der er ret mange andre steder i verden, hvor man i praksis har det her tætte samarbejde mellem militær og forskere. Og et eller andet sted så er det jo noget, som jeg personligt gerne vil værne om.

International interesse

I lang tid har Danmark været de eneste, der har været interesseret i Højarktis, men i forbindelse med det nye forskningscenter vil der komme en masse andre interesserede til fra hele verden.

- I fremtiden vil der i princippet være omkring 250 forskere verden over, som vil trække på Station Nord. De forskningsaktiviteter, der har været på Station Nord permanent, har tidligere været rettet mod det fysisk/kemiske miljø, men det vil brede sig ud i fremtiden, og der vil blive forsket i meget mere derfra, siger Henrik Skov.

Kort om Willum Research Station Station Nord

Forskningsstationen på Station Nord etableres på baggrund af en donation fra Willum Fonden på 70,5 millioner kroner. Det er et hold forskere fra Aarhus Universitet, som står bag projektet, der primært skal handle om forskning i klimaforandringer. ■

Den gamle vejr- og miljøstation på Station Nord får til næste år en værdig afløser. Foto: Lars Bøgh Vinther

Der er langt til alt på Station Nord, som inden længe kommer til at danne base for en række klimaforskere.

LABORATORIET HJÆLPER LITAUEN OG CYPERN

Forsvarets Laboratorium har en særlig ekspertise, og det drager blandt andet Cypern og Litauen nytte af. For siden dannelsen af Forsvarets Materieltjeneste (FMT) har laboratoriet været ansvarlig for kontrol af ammunitionsbeholdninger i Forsvaret, og den viden bliver nu også efterspurgt af andre lande.

Foto: Jeffrey M. Vinocur

AF FLEMMING DIEHL / FMT

ANALYSE Litauisk forsvar fik i 2003 doneret 105 mm ammunition til M50 Haubitser, og levetiden for den ammunitionen udløber officielt i år. Dermed ikke sagt at den ikke stadig er brugbar, og det skal Forsvarets Laboratorium nu være med til at teste. For Litauen har ikke selv faciliteter til analyse af krudtet i ammunition, som er forudsætning for levetidsforlængelse, og derfor blev FMT anmodet om teknisk assistance. Krudtprøver bliver udtaget under opsyn fra FMT Laboratorium og transporteret til Værløse, hvor opgaven forventes at blive løst henover efteråret.

Også hjælp til Cypern

Cypriotisk forsvar har ligeledes modtaget donationer af ammunition, men desværre var donation ikke suppleret med den tilstrækkelige dokumentation, og ammunition blev ikke opbevaret under veldefinerede forhold. Derfor står Cypern nu i en problemfyldt situation med en stor mængde ammunition uden defineret holdbarhed. I den forbindelse har Forsvarets Laboratorium rådgivet det cypriotiske forsvar omkring indretning af laboratoriet og indkøb af udstyr, og en kemiker samt en repræsentant fra det cypriotiske forsvarsministerium har været til træning på laboratoriet. ■

DE BURER SIG INDE

Inde i det store faradays bur kan Lars Peter Knudsen lukke døren for alle elektromagnetiske strålinger.

Forsvaret er en alsidig arbejdsplads, og enkelte job er helt udenfor kategori. For eksempel bruger tre mænd meget af deres arbejdstid i et bur.

TEKST OG FOTO: FLEMMING DIEHL / FMT

METALKASSE Man opdager ret hurtigt, at de er noget særligt. Kodelåsen ved døren giver et hint om, at der er gemt noget værdifuldt bag døren, og træder man ind på Tempestlaboratoriet i Korsør, så rammes synet af en kæmpe firkantet metalkasse i rustfrit stål, som fylder det meste af lokalet.

- Det er cirka tre meter højt, fire meter bredt og 15 meter langt, siger teknikumingeniør, Lars Peter Knudsen, der ikke bare kalder det for en kasse.

Helt præcist er det nemlig et "faradays bur", og det er omdrejningspunktet for en stor del af tre mænds arbejde. De tre medarbejdere er nemlig sat i verden for at teste Forsvarets elektroniske udstyr, og det kræver særlige rammer.

- Buret er et radiodødt rum. Når døren er lukket, kan ingen radiobølger komme ind eller ud af rummet. Så når vi er inde i buret, lukker vi faktisk den elektroniske verden ude, siger Lars, der af og til møder folk, der kigger på en tegning af bygningen, de sidder i, hvorefter

de konkluderer, at tre mennesker da ikke har brug for så megen plads. Tegningen afspejler så bare ikke, at netop deres lokale rummer et kostbart bur.

- Dem må jeg så forklare, at det vil være billigere at overdække alle parkeringspladserne på Flådestation Korsør frem for at flytte faradays buret.

Måske er du en antenne

Arbejdet med at teste det elektroniske udstyr omfatter blandt andet målinger af, om det kan aflyttes. Al udstyr afgiver nemlig elektromagnetisk stråling, og Lars bruger en computerskærm som eksempel. Afgiver den for meget stråling, kan man på lang afstand og med det rette udstyr læse alt, hvad der står på skærmen. Hemmelige dokumenter er dermed ikke så hemmelige længere.

- Vi har også eksempler på kodelåse, der afgiver så megen stråling, at dem, der taster koden, kommer til at fungere som antenner. Og har man onde hensigter, kan man lægge en optager 20-30 meter fra stedet og aflæse koden, siger Lars, som forklarer, at det samme også kan være tilfældet ved ganske almindelige tastaturer til computeren. Ved-

kommende, der taster, fungerer så også som antenne, og i værste fald kan det, man skriver, aflæses af andre.

Det forstyrrer

Det er dog ikke altid, at deres job handler om sikkerhed. Andre gange bliver de tre også tilkaldt, når for eksempel radioudstyr går lidt amok.

- Vi har ofte situationer, hvor for eksempel en radio virker fint i kontrollerede omgivelser. Men når den så monteres på køretøjet, virker radioen ikke. Det kan være, fordi de forskellige antenner på køretøjet forstyrrer hinanden, men det kan også være et tungt maskingevær, der pludselig fungerer som antenne, og derved forstyrrer signalet, siger Lars, som ud over at have et lidt specielt job også må have evnen til at være en smule pædagogisk.

Den evne skal nemlig bruges, når han af og til må forklare, hvordan elektromagnetiske strålinger egentlig opfører sig, og at det nok er nemmere at flytte en antenne frem for at ændre de fysiske love. ■

Hold dig opdateret om materiel på forsvaret.dk/fmt

SLING

Inspektionsskibet Vædderen sparer sejl tid ved at sende Lynx-helikopteren i luften.

Med et stærkt bånd – sling – kan helikopteren løfte helt op til 1.300 kg, når den blandt andet hjælper med at udlægge depoter til Sirius i det øde Østgrønland.

Under øvelse Sarex 2013 fløj Lynx blandt andet tungt materiel til fjeldtoppe, så Ella Ø fik radioforbindelse med Mestersvig.

LILLE SKIB - STORE OPGAVER

Et patruljefartøjs besætning har mange opgaver. Farvandsovervågning er den primære, men mandskabet redder også sejlere i havsnød og hævder dansk suverænitet.

Ved indsejlingen til Aarhus Havn flyder et flere meter langt stykke kloakerør rundt på havoverfladen. Det er til fare for sejlende, så FREJA bjærger det. Foto: Berit Udbye

Både skytte og mål bevæger sig, for FREJA sejler under skydeøvelsen. Selvom besætningen ikke har brug for at skyde til hverdag, er det vigtigt at vedligeholde de skarpe kompetencer. Foto: Thomas Allan Jensen

AF BERIT UDBYE / SOK

STANDARDFARTØJ

Den ene af skibets to hovedmotorer starter op med en brummen, og vibrationerne fra den forplanter sig op gennem skroget til madrasserne under de besætningsmedlemmer, der stadig ligger på køjen. Skibet og dets besætning har overnattet i Sejerø Bugt, men nu lettes der anker, og patruljefartøjet Freja sætter kurs mod Sjællands Odde.

Morgenmaden indtages, mens skibet ruller kraftigt fra side til side. Det gælder om at følge bevægelserne, hvis man vil undgå at både cornflakes og mælk ender på bordet, forklarer skibskok Klaus Kristensen og viser, hvordan man skal vippe tallerkenen. Det er han og skibets øvrige besætningsmedlemmer eksperter i, for størstedelen af de ni mænd har været på Freja i flere år – den længste siden Freja og dets fem søsterskibe af DIANA-klassen stod færdigbyggede for seks år siden.

Som på Søværnets øvrige skibe har alle besætningsmedlemmer mere end en funktion på skibet. Kokken er derfor også TMG-skytte, og i løbet af formiddagen skal han dels forberede frokost, dels deltage i dagens skydeøvelse ved Sjællands Odde.

Bare vi redder én

Klaus Kristensen når at skyde, men øvelsen bliver brat afbrudt.

”Mayday, mayday - two persons on board...,” lyder det fra radioen på skibets bro. Meldingen gentages flere gange. Klokkeren er 10:35, og Freja sejler for fuld kraft, næsten 23 knob, mod de nødstedtes position.

Situationen kan være alvorlig, når Freja kommer til undsætning.

- En ældre mand havde købt et pilråddent, gammelt træ-

skib, som han ville sejle fra Rungsted til Anholt. Kort før Anholt ”dør” alt på skibet, både motoren og de elektriske systemer. Det var rigtig dårligt vejr med blæst og bølger over to meter. Heldigvis befandt han sig i et område med mobildækning og kunne ringe efter hjælp. Da vi kom frem og lagde til med vores gummibåd op ad træskibet, gik en del af skibssiden i stykker. Manden havde surret sig fast i styrehuset og sad og røg tobak, og skibet havde taget store mængder vand ind. Det var et rent held, at det endnu ikke var sunket. Jeg tror ikke, at manden var klar over, hvor tæt han havde været på at miste livet, fortæller dækgast Morten Madsen, der førte gummibåden den dag.

Mange forskellige opgaver

En gennemtrængende, gammeldags ringetone overdøver lyden af motorlarm og bølgeslag på broen. Det er skibschef Kasper Ladegaards mobiltelefon. Opkaldet er fra Maritimt Overvågningscenter Nord i Frederikshavn, som frigiver Freja fra redningsoperationen. Andre skibe er tættere på de nødstedte og kan være hurtigere fremme. Freja fortsætter med sin hovedopgave – farvandsovervågning.

Farvandsovervågningen består i, at Søværnet holder øje med alle skibe i danske farvande, som er nogle af verdens mest trafikerede og samtidig kan være svære at navigere i. - Essensen i farvandsovervågning er at samle så meget information, at man får et normalbillede, og derved kan se, hvis der sker unormale ting på havet. Freja er kun en del af overvågningen og samtidig et værktøj, når der skal handles på de situationer, der opstår. For eksempel kan vi være ’first responder’, når et skib støder på grund. Vi observerer, om der sker lækage og overbringer kaptajnen et tilbageholdelsesbrev,” siger Kasper Ladegaard.

Hver dag året rundt er der tre patruljefartøjer af Frejas type på havet. ■

FAKTA

- Standardfartøj af DIANA-klassen
- Diana, Freja, Havfruen, Najaden, Nymfen og Rota
- Byggeår: 2004 / Fåborg Værft.
- Længde: 43 m
- Bredde: 8,2 m
- Dybgang: 2 m
- Deplacement: 186 tons
- Fart: 28 knob
- Besætning: 9
- Bevæbning: 2 tunge maskingeværer (12,7 mm), 5 karabiner, 2 pistoler

FREJA'S OPGAVER

- Farvandsovervågning og suverænitetshævdelse
- Miljøovervågning og -håndhævelse
- Forureningsbekæmpelse
- Istjeneste
- Assistance til politiet
- Observation af skibe (eksempelvis mistænkt for spiritussejls)
- Ammunitionsrydning
- Søredninger
- Beredskab for dykkersyge
- Øvelser - med Søværnets andre skibe
- Træningsplatform for Frømandskorpset
- Begravelser til søs af Forsvarets ansatte

Trods mange bump på vejen lykkedes det at få soldaterne fra ISAF 15 hjem.
Foto: Peter Timo Staggemeier

DEN SVÆRE KABALE

Der ligger meget arbejde i at få de store logistiske kabaler omkring lufttransport til at gå op. Især når transporterne rammes af en eller flere uforudsete omstændigheder, som får korthuset til at svaje.

AF THORBJØRN FORSBERG / FTK

ROTATION

Når hundreder af soldater skal fragtes fra Afghanistan til Danmark, og atter andre hundreder skal den modsatte vej, er det selvsagt en stor logistisk opgave. Når man så oveni er ramt af Murphys lov om, at "alt, der kan gå galt, vil gå galt", så forvandler opgaven sig pludselig til en stor udfordring.

Det måtte danske soldater, pårørende og Forsvaret sande i juli og august under udskiftning og hjemtagning af soldater fra missionen i Afghanistan. Ud over det man kunne kalde for 'almindelige forsinkelser', blev rotationsflyvningerne tvunget i knæ af såvel birdstrikes som sandstorme og alvorligt tordenvejr.

Den konkrete sag - der også fik en del medieomtale - handler i bund og grund om, at soldaterne på Hold 15 i Afghanistan kom hjem på andre tidspunkter, end de var stillet i udsigt. Den forventede leverandør af civile flystel til rejserne sprang nemlig fra med få ugers varsel, og der måtte tænkes alternativt hos Flyvertaktisk Kommandos (FTK) lufttransportelement. Det betød ændringer i planerne.

- Det er meget atypisk, at FTK selv skal skaffe fly. Normalt rekvirerer vi gennem DSV med 30 dages varsel, men i det her tilfælde kunne selskabet Small Planet ikke skaffe flystel på de datoer, hvor flyvningerne skulle foregå, for midt om sommeren er stellerne optaget af at flyve turister på ferie, fortæller Thomas Bjørn, seniorsergent i FTK's lufttransportelement (LTE). Small Planet er det selskab, som spedititionsfirmaet DSV har en aftale med omkring flyvningerne til Afghanistan.

Svært at finde alternativer

- Grundlæggende er de civile fly, som flyver for os, de samme typer, som flyver turister til Mallorca. Men når det drejer sig om fly til Afghanistan, er det bare sværere at finde alternativer, for det er noget andet at lande i Kabul eller Camp Bastion, end det er at lande i

London Heathrow. Selskaber skal være godkendt, og vi kan ikke bare sætte SAS ind med en dags varsel, selv hvis vi måtte ønske det, siger Thomas Bjørn.

Flyvevåbnet søgte alternativer gennem det såkaldte Movement Coordination Centre Europe, hvor der også sidder danske repræsentanter. Her blev man hurtigt koblet sammen med briterne Royal Air Force, som i forvejen besad de nødvendige overflyvningstilladelser. Sådan undgik man at rykke flyvningerne med adskillige uger. Eksempelvis tager det op mod tre uger at få tilladelse til at flyve over Turkmenistan på vejen til Afghanistan. Og andre lande i regionen har lignende restriktioner eller vil slet ikke tillade det.

- Når vi skal lave en lappeløsning, må vi bruge det, der er til rådighed. Vores erfaringer er, at briterne gerne brækker en arm på langs for at hjælpe os, men de kan også blive ramt af nedbrud og dårligt vejr. Et militært fly bliver ramt af samme slags forsinkelser, som et feriefly til Sydeuropa, men vi har ikke de samme muligheder for at reparere eller bytte ud, forklarer Thomas Bjørn og tilføjer: - Forsinkelser sker, for vi er ude på steder, som også er styret af andet end vind og vejr, og i Afghanistan er vi stadig i et miljø, hvor der kan ske angreb og pludselige omprioriteringer af lufthavnens kapacitet. Samtidig lukker man sommetider luftrum med kort varsel på grund af militære operationer. Det øger selvfølgelig opgavens kompleksitet.

Oplysninger skal frem tidligere

De erfaringer, man hentede i forhold til problemerne med sommerens rotationsflyvninger, skal alle parter lære af. Derfor har FTK holdt møder med Hærens Operative Kommando (HOK) og DSV om samarbejdet fremover.

- Det lyder lidt banalt, men hovedkonklusionen er, at vi skal give hinanden oplysninger i bedre tid. På møderne har vi anskueliggjort over for hinanden, hvad det er for vidt forskellige virkeligheder, vi arbejder i til daglig, og vi er blevet enige om at forbedre vores dia-

log, fortæller Thomas Bjørn.

Samarbejdet med DSV havde også brug for en opstramning.

- Blandt andet har vi en SOP (standard operating procedure) med DSV, der beskriver tidsfristerne for, hvornår de skal levere tilbud. Vi har indskærpet, at de frister skal overholdes, siger seniorsergenten.

- I et nyt forhold er man mere usikker og spørger måske en ekstra gang, men i et gammelt forhold som vores får man sommetider nogle dårlige vaner. Dem skal vi have rystet af os igen, og det sker nu, lover han. Han påpeger også, at det ikke kun er omkring rotationsflyvninger til Afghanistan.

- For en håndværker på Station Nord er det lige så slemt at blive forsinket som for en soldat i Afghanistan. Men det har ikke den samme bevågenhed i medierne. For os er begge situationer problemer, som vi forsøger at løse bedst muligt. Og vi vil altid gerne gøre det godt. Men af kunder og offentligheden bliver vi ikke målt på vores intentioner men på udførelsen af vores opgaver, siger Thomas Bjørn. ■

FAKTA

- Ved udgangen af hvert år udarbejdes en OPINS (operationsinstruks nr. 01), hvor kunderne - HOK, SOK, ministerier og så videre - kommer med en hensigtsklæring til Flyvertaktisk Kommando (FTK) om, hvornår de ønsker flyvninger foretaget. Det kan for eksempel være til og fra Afghanistan, genforsyninger til Grønlands Station Nord og VIP-flyvninger.
- Derefter fremsender de en endelig rekvision med detaljer om mængder og så videre, som bekræfter hensigten fra OPINS.
- Den overordnede koordination foregår mellem eksempelvis HOK (Hærens Operative Kommando) og FTK, men planlægningen rulles senere ud til den udførende enhed - som regel Air Transport Wing (ATW) - som koordinerer detaljer med eksempelvis DANILOG (Det Danske Internationale Logistik Center).
- FTK går i dialog med ATW om rutevalg, og ATW fremsender flyveplaner til lufttransportelementet, LTE. Disse planer omskriver LTE til ansøgninger om overflyvningstilladelser til de implicerede lande og fremsender til de danske diplomatiske repræsentationer i de respektive lande. Tidsfristerne for indlevering af ansøgninger varierer fra mellem 0 dage til 21 dage, afhængig af hvilke lande, der overflyves, og hvilken type gods, der fragtes.
- FTK og rekvirerende myndighed holdes hele tiden orienteret af den udførende enhed.
- Hvis noget uventet sker, inddrages FTK's lufttransportelement (LTE) igen for at finde en alternativ løsning til det aftalte. Det kan for eksempel være ved dårligt vejr på Grønland, hvor ATW meddeler til FTK, at flyvningen ikke kan gennemføres forsvarligt. LTE kontakter så kunden - her SOK - og man beslutter sig for en alternativ plan. LTE har hele døgnet året rundt en mand på vagt.

KARRIERE EFTER UDSTATIONERING

Som udgangspunkt vil der ikke være udpeget en hjemlig stilling efter endt udstationering, og man skal derfor være opmærksom på, hvornår man skal begynde at søge job.

AF FPT

HJEM IGEN

Når Forsvaret implementerer det nye bemandingssystem, er der en forventning om, at hovedparten af stillingsskiftene fremover vil ske via ansøgning. Det gælder selvfølgelig også stillingerne i udlandet. Forskellen er blot, at disse stillinger også fremadrettet kun besættes i en tidsbestemt periode, hvilket normalt er tre til fire år. Det er modsat stillingerne i den hjemlige struktur, hvor hovedparten af stillingerne vil være bemandet uden en egentlig slutdato.

Hvordan søger jeg en ny stilling i forsvaret?

Som udgangspunkt vil der ikke være udpeget en hjemlig stilling efter endt udstationering, og man skal derfor selv vurde-

re, hvornår man vil påbegynde sin jobsøgning. Umiddelbart er det FPT's forventning, at jobsøgning tidligst påbegyndes efter 2 år i stillingen og senest ved indgangen til det sidste år af udstationeringen. Det kan få indflydelse på længden af ens tjeneste i udlandet, hvis man søger og efterfølgende tilbydes en stilling i hjemlig struktur, inden udstationeringsperioden er gået.

Hvordan søger jeg en stilling i udlandet?

Stillingerne i udlandet bliver slået op til ansøgning så tidligt som muligt, da det er hensigten at stillingerne kan søges op til et år før tiltrædelse. Stillingerne vil i mange tilfælde, modsat stillingerne i den hjemlige struktur, blive slået op før den nuværende stillingsindehaver har søgt og fået en ny stilling.

Det vil naturligvis være muligt at søge sin egen stilling og dermed forlængelse eller søge en anden stilling i udlandet. Det er dog vigtigt at holde sig for øje, at forsvaret, uanset ansøgningsprincippet, fortsat ønsker rotation i stillingerne i udlandet, så der bliver en naturlig vekslen mellem tjeneste som udstationeret og tjeneste i den hjemlige struktur. Det vil derfor blive prioriteret i ansøgningsprocessen, at der sker en naturlig rotation i stillingerne i udlandet.

Hvad sker der hvis jeg ikke får den stilling jeg har søgt?

Hvis det ikke er lykkedes, at få en stilling (via ansøgning), når tjenesten i udlandet ophører, er det FPT's opgave at forvalte medarbejderen til en stilling, hvor han/hun kan nyttiggøre sine kompetencer bedst muligt. I den forbin-

delse vil FPT naturligvis arbejde på at imødekomme medarbejdernes ønsker om funktionsområde, myndighed og geografi. Det kan blive nødvendigt at beordre den enkelte medarbejder hjem til en stilling, der ikke nødvendigvis indfrier alle ønsker, hvilket i sig selv bør motivere til, at man aktivt søger stillinger også som udstationeret.

I praksis sker der det, at bemandingsafdelingerne i FPT, forud for en myndigheds ønske om stillingsopslag, undersøger, om der er medarbejdere, der står uden job fx som følge af endt udstationering eller lignende. Hvis der er et match mellem de efterspurgte kompetencer og medarbejdere, undlades opslag, og stillingen kan besættes via denne jobbank. ■

FAKTA

Nyttig information

Står man foran udstationering, allerede er under udstationering eller måske er på vej mod afslutning af en udstationeringsperiode og måtte have spørgsmål til ansøgning eller proces ved eventuelt beordring hjem, kan du kontakte:

FPT-BHRN08

Læs mere om ansøgningsprocessen under punktet 'Internationalt' på HR-portalen på intranettet.

Læs nyheder på forsvaret.dk/

FÆRRE PÅ MIDLERTIDIG TJENESTE

AF FPT

FORLIG

På baggrund af forsvarsaftalen blev Forsvaret bedt om at effektivisere og reducere brugen af midlertidig tjeneste. Derfor blev der i begyndelsen af 2013 oprettet en arbejdsgruppe med repræsentanter fra FKO og FPT, der har set på, hvordan udgifterne forbundet med midlertidig tjeneste kan reduceres. Arbejdsgruppen er nået frem til en række anbefalinger, som FPT nu sætter i gang. De tiltag, vi iværksætter, vil nedbringe antallet af medarbejdere på midlertidig tjeneste markant, og i takt med implementering af det nye beman-

dingssystem vil langt færre medarbejdere blive beordret i tidsbegrænsede stillinger. Men der vil fortsat være behov for at gøre brug af midlertidig tjeneste for eksempel ved kortere tidsbeordring i forretningskritiske stillinger, siger oberstløjtnant Carsten Hasenfuss, der er chef for bemanding af de operative kommandoer i FPT.

Medarbejdere er varslet

Arbejdsgruppens anbefalinger betyder, at medarbejdere, som aktuelt er på midlertidig tjeneste, enten beordres på varig tjeneste eller erstattes af en medarbejder på varig tjeneste. De berørte medarbejdere er alle blevet varslet.

Herudover er der iværksat en række andre initiativer, som skal reducere Forsvarets udgifter til midlertidig tjeneste. Initiativerne ligger inden for rammerne af tjenesterejseaftalen. Blandt andet skal medarbejdere benytte det billigst mulige lejemål på det midlertidige opholdssted. Desuden vil muligheden for at få fri kost i Forsvarets kantiner i stedet for time- og dagpenge fremover blive mere udbredt afhængig af de lokale forhold.

På nuværende tidspunkt er FPT ved at udvikle en model for den fremtidige forvaltning af midlertidig tjeneste. ■

FAKTA

Sådan reduceres brugen af midlertidig tjeneste

Udløb:

FPT har ladet en række beordringer på midlertidig tjeneste udløbe medio 2013. Stillingerne genbesættes med medarbejdere på varig tjeneste.

Lokal afløser:

Hvor det er muligt, vil medarbejdere på midlertidig tjeneste blive erstattet med en kvalificeret afløser på varig tjeneste fra lokalområdet.

Varig tjeneste:

Medarbejdere, som er beordret på midlertidig tjeneste med daglig rejse til og fra tjenestestedet, bliver beordret på varig tjeneste. Det betyder, at medarbejderen selv skal afholde transportudgifter til og fra tjenestestedet.

переводчик - TOLK PÅ RUSSISK

Når Forsvaret har brug for tolke, indkalder de deres sprogofficerer til at hjælpe. Om det er russisk, arabisk, persisk eller farsi, der skal oversættes, står Forsvarets sprogofficerer klar med få dages varsel.

AF ATLE LIST JOHANSEN / FTK

SPROG En uges varsel. Det var, hvad Benjamin Webster Rømer fik, da han blev tilknyttet det nyligt overståede Open Skies. Han sad midt i sine russisk-studier på Københavns Universitet, da han blev spurgt, om han kunne tage en uge ud af sin kalender til at oversætte russisk i Aalborg.

- Der er altid noget, der skal oversættes, når der er 27 russere til to tolke. Om det er, hvornår morgenmaden bliver serveret, eller hvordan vejret bliver senere på dagen, så er der altid folk, der hiver fat i en, siger Benjamin Webster Rømer.

Som sprogofficer underskriver man en rådighedskontrakt på fire år, efter man har færdiggjort uddannelsen. I de fire år er sprogofficeren forpligtiget til 10 måneders tjeneste væk fra studier og andet arbejde.

Uddannelse med skræddersyning

Under uddannelsen til sprogofficer bliver eleverne tilknyttet en traktat, som et fremtidigt arbejdsområde. Det gør man for at specialisere dem inden for deres sprogområde. Benjamin Webster Rømer blev tilknyttet Open Skies traktaten under sit uddannelsesforløb, og det er så i den forbindelse, at hans tolkeopgaver bliver udstykket.

Under de forskellige traktater bliver sprogofficererne tildelt forskellige ansvarsområder med hver deres semantiske udfordringer for yderligere at specialisere dem til deres opgaver. Det kan være alt fra at forklare meteorologiske fænomener under en vejrudsigt til en uddybende forklaring af dansk kultur og tradition.

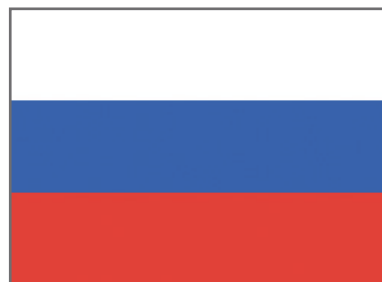
Når Forsvaret står med en opgave, som en af sprogofficererne skal udfylde, trækker de på en pulje af folk, som er på rådighedskontrakt. Det er så op til folk på almindeligt arbejde og studerende at finde ud af, hvem der kan stille op, når Forsvaret har brug for dem. ■

Benjamin Webster Rømer tolker for den danske team chef Ove Urup Madsen ved modtagelsen af det russiske Open Skies Hold. Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste

Medlemmer fra det danske team efter veloverstået flyvning over Danmark. Den taktiske værdi af overflyvningerne er ikke så stor som før i tiden. Open Skies er i ligeså høj grad et spørgsmål om at skabe tillid mellem landene og et løfte om et godt fremtidigt samarbejde.

RUSSERNE ER LANDET

Flyvevåbnet har i samarbejde med det russiske militær gennemført en Open Skies observationsflyvning over dansk territorium. I perioden 19. - 23. august 2013 gæstede 27 russere Flyvestation Aalborg. Med sig havde de et rekognosceringsfly af typen Tupolev 154-M.

TEKST OG FOTO: ATLE LIST JOHANSEN / FTK

SAMARBEJDE Siden 1992 har Danmark været med i Open Skies-traktaten, der er med til at fremme gennemsigtigheden og samarbejdet mellem medlemslandenes forsvarsstyrker. Det sker ved at give tilladelse til at lade dansk territorium, herunder vore militære områder, blive affotograferet med helt ned til 72 timers varsel. Denne gang var det så russerne, der var forbi.

- De kunne have nøjedes med at give os de 72 timers varsel, hvis de var meget krakilske. Det er de dog meget sjældent, og her i Danmark har vi aldrig oplevet det. Vi fik at vide en uge i forvejen, at de kom, så vi havde lidt bedre tid til at sætte et hold sammen til at tage imod dem, siger Søren M. Jensen fra Air Control Wing.

Tillid lande imellem

Russerne havde på forhånd planlagt en rute over Danmark på 1394,6 km. Ruten gik over både civile og militære mål, blandt andet fløj de over vores tre flyvestationer, Aalborg, Karup og

Skrydstrup. Flådestationen i Frederikshavn samt Skagen og Bornholm fik også et besøg.

Open Skies tanken har den daværende amerikanske præsident Eisenhower som ophavsmand. For at imødekomme den voksende frygt i 1952 tilbød han de sovjetiske ledere en overflyvning af amerikanske militære områder for at forsikre dem om, at der ikke var et overraskelsesangreb på vej. Sovjetterne frabad sig muligheden, og det var ikke før 1992, at der blev underskrevet en egentlig traktat, og overflyvningerne og affotograferingen af militære områder blev en realitet.

Som et medlemsland tager Danmark imod 1-2 overflyvninger om året á hver omkring en uges tid. Flyvevåbnet er ikke selv ude og tage billeder af andre lande, da det ikke økonomisk hensigtsmæssigt for et lille land som Danmark at have et fly sat op til udelukkende at deltage i Open Skies. Så vi får billeder tilsendt fra andre lande, der som et led i traktaten deler de billeder, de tager.

Ifølge traktaten kan Flyvevåbnet dog leje fly hos de andre medlemslande og tidligere har Danmark for eksempel lejet fly af Bulgarien, Rusland, Rumænien og Sverige. ■

Frem med fremkaldervæske

FOTO: Billederne, der bliver taget, skal fremkaldes analogt, og det er Flyvevåbnets Fototjeneste med deres specialudstyr, der står for det. Det er kun under Open Skies, at de gamle analoge fremkaldemaskiner tages i brug. Alt andet er overgået til de digitale platforme.

Derfor har de to eksperter fra Fototjenesten, Peter Staggemeier og Mikael Hansen, fire dage forinden kørt tests for at se, om kemibalancen er i orden. For når først filmen er kørt gennem maskinen, er der ingen vej tilbage. Flere dages forberedelse kan gå tabt, og russerne kan stå uden brugbare billeder, hvis ikke kemibalancen er præcis, som den skal være.

Billederne blev fremkaldt uden problemer, og russerne kunne tage hjem med næsten 100 meter billeder af danske interessepunkter. Besøget blev officielt besejlet den 22. august til en formel middag mellem det danske og det russiske Open Skies team. ■

De billeder, der bliver taget, skal ifølge traktaten tages som analoge billeder med en maksimal opløselighed på 30 cm. Detaljeringsgraden af billederne bliver i dag overgået af satellitter i kredsløb om jorden. Foto: Atle List Johansen

Der blev lyttet koncentreret, da FPT gennemgik de nye processer i bemandsystemet. Briefingen vil være tilgængelig på HR-portal, når FPT har været forbi alle myndigheder. Foto: FPT

STOR SPØRGELYST

Der var masser af spørgsmål, da FMT som de første fik besøg af FPT's road-show om det nye bemandsystem.

AF FPT

KARRIERE

De overordnede linjer i det nye bemandsystem har efterhånden prentet sig ind hos både chefer og medarbejdere. Så da road-showet ramte FMT gik spørgsmålene på helt konkrete scenarier: Hvem vurderer om en stilling er forretningskritisk? Hvad er fremtiden for FOKUS? Hvad hvis jeg ikke får nok ansøgere?

Major Allan Bo Petersen er sektionschef i FMT og synes, at det nye bemandsystem giver god mening:

- Jeg synes, det er rimeligt, at vi som resten af samfundet selv skal søge job, og som chef ser jeg frem til at være med til at ansætte. Det er dog ærgerligt, at man ikke direkte, grundet jobbanken, kan headhunte den person, man ved vil være perfekt til stillingen, siger han.

Seniorsergent Jan Aagaard Pedersen er sagsbehandler i Forsvarets Hovedværksteder. Han ser en fordel i, at det bliver synligt for alle hvilke stillinger, der er ledige:

- Det giver en større bredde, at man kan få et overblik over alle ledige stillinger. Men samtidig bliver det en udfordring at vurdere, hvornår det er strategisk klogt at søge videre.

Road-showet fortsætter i resten af september og oktober. ■

Det blev der spurgt om

Jeg har som chef slået en stilling op, men kan ikke få den besat. Hvad gør jeg?

Overvej om du kan gøre stillingen mere attraktiv. Kan du fx tilføje eller fjerne indhold i opslaget? Har du fortsat problemer med at finde den rette kandidat, kan du overveje om stillingen er så forretningskritisk, at der skal beordres en medarbejder i stillingen. I så fald vil det ske i samarbejde med FPT.

Kan jeg sige nej tak til en stilling selvom jeg har søgt, været til samtale og fået den tilbudt?

Ja det kan du godt. At få tilbudt stillingen er ikke lig med, at du har underskrevet en ansættelseskontrakt.

Kan jeg som chef sige nej til at besætte en stilling med en medarbejder fra jobbanken?

Nej, i udgangspunktet skal du tage medarbejderen fra jobbanken. FPT sørger for, at der er match mellem kravene til stillingen og medarbejderens kvalifikationer. Den altovervejende hovedregel er dog, at en ledig stilling bliver besat ved opslag.

KOMPETENCEUDVIKLING AF HÆRENS ANSATTE

I efteråret 2013 og foråret 2014 vil Hæren undersøge, hvorvidt enkelte ansatte i myndigheden har behov for undervisning i dansk, matematik eller brug af computere.

AF KARL ANDRÉ PEDERSEN / HOK

KOMPETENCEUDVIKLING

Næsten hver sjette dansker har svært ved at læse, regne eller anvende en computer. Og med en stadigt mere teknisk hverdag, hvor lønsedler fremsendes elektronisk og kommunikation med det offentlige gennemføres via NemID, er der et stigende behov for at være godt rustet til at håndtere en computer - både på arbejde og i det private.

Derfor har Hæren nu skudt et projekt i gang, der skal styrke medarbejdernes kompetencer inden for dansk, matematik og brug af computere. Projektet betyder, at alle ansatte i Hæren i løbet af efteråret 2013 og foråret 2014 skal testes inden for de nævnte områder i forbindelse med en såkaldt forberedende voksenundervisningsafklaring.

Testen i dansk og matematik skal tages ved et af de lokale voksenuddannelsescentre, mens testen omkring brug af computer sker ved AMU Nordjylland eller AMU Fyn. Alle tests gennemføres på computer, hvor deltageren via hovedtelefoner ledes igennem en række spørgsmål af stigende sværhedsgrad, hvorefter resultatet udskrives og gennemgås sammen med en lærer fra voksenuddannelsescentret.

- Hæren ønsker ikke, at der tabes nogle på gulvet og vil med projektet medvirke til at højne medarbejderens almene kvalifikationer generelt samt give en positiv skoleoplevelse, siger major Glenn Press-Hansen fra Kompetenceudviklingssektionen ved Hærens Operative Kommando.

Hjælp tilbydes

Der vil efter testen blive tilbudt et uddannelsesforløb for dem, som måtte have et behov. For dem, som findes at være ordblinde, vil der blive oprettet et uddannelsesforløb i klasser med tre til fem elever per klasse. Til formålet er der uddannet et antal uddannelsespiloter, som har til opgave at hjælpe og støtte den enkelte kollega, som på den ene eller anden måde demonstrerer et behov for kompetenceudvikling eksempelvis i brugen af computere eller læsning af manualer. Herefter vil uddannelsespiloten kunne inspirere, motivere og støtte den pågældende til at komme i gang med en almen kvalificerende efteruddannelse.

Uddannelsespiloterne har gennemført en særlig uddannelse på Aalborg Handelsskole, hvor de blev uddannet i at motivere kolleger til at deltage i kompetenceudvikling, ligesom de har en indsigt i almen uddannelsesafklaring og uddannelse.

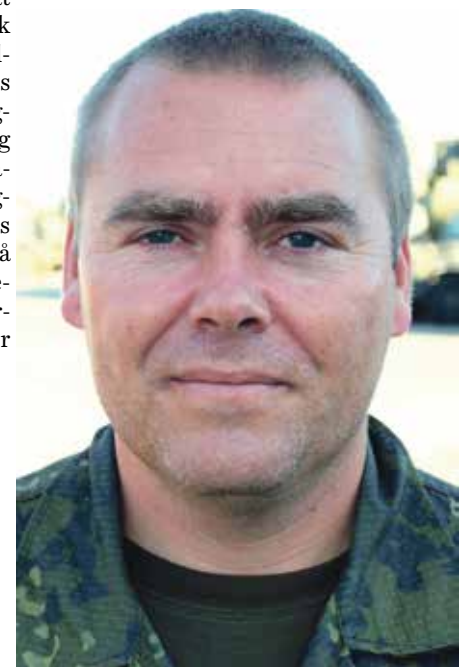
Bliver godt modtaget

Initiativet med at give Forsvarets ansatte mulighed for at blive bedre på de nævnte områder, bliver godt modtaget.

- Vi har allerede et par "piloter" i kompagniet, og selv om jeg har både en civil uddannelse og en gymnasial skolebaggrund, tager jeg imod tilbuddet med kyshånd, siger 39-årige korporal, Rasmus Ottow Schneider, 4. mekaniserede infanterikompani, i Jydske Dragonregiment.

- Jeg kunne personligt godt tænke mig, at engelsk også blev tilbudt. Det bliver anset for at være et faktum, at alle danske soldater taler engelsk i dag, men efter mine udsendelser har jeg opdaget, at der trods alt er store huller. Her i kompagniet har vi sat os et mål, nemlig at få vore to ordblinde kammerater løftet, så de får bedre mulighed for at læse og skrive, og hvis det bare lykkedes nogenlunde, så mener jeg, at vi som underafdeling har fået det udbytte af undervisningen, vi kan forvente, siger korporalen. ■

Korporal Rasmus Ottow Schneider fra JDR håber, at kompagniet kan hjælpe to ordblinde kammerater til en bedre hverdag med skriftligt dansk. Foto: Kaj-Ivan Bæk.

Kate Richardson fra Australien, Júlia Manresa fra Spanien og Claus Skøtt Christensen fra Danmark i gang med arbejdet under øvelsen.

De internationale studerende spillede virkelige medier fra et lokale i Søværnets Operative Kommando i Brabrand.

JOURNALISTSTUDERENDE STRESSER FORSVARET

Et hold studerende fra den internationale linje på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole i Aarhus agerede international presse i forbindelse med årets SAREX-øvelse.

TEKST OG FOTO: MORTEN MARIANI / SOK

SAREX Et krydstogtskib med 200 passagerer er på vej fra Svalbard til grønlands østkyst. Skibet rapporterer ikke, som det ellers skal. En større eftersøgning går i gang. Det viser sig, at skibet er gået på grund, og nu skal passagerer og besætning evakueres.

"Exercise, exercise, exercise. Are you sinking?" Det er heldigvis kun en øvelse, men stemningen i øvelseslokalet hos Søværnets Operative Kommando i Brabrand er hektisk. Hvem kommer først med historien? BBC, Associated Press eller måske Ekstra Bladet? - Håndtering af pressen er en væsentlig del af øvelsen. I en virkelig situation skal Forsvaret være klar. Hvis vi informerer hurtigt om, hvad vi ved, kan vi berolige folk, der alligevel ikke er berørte af situationen.

Dermed får vi fred til at løse den primære opgave. Det nytter ikke at rode rundt i fakta og skabe unødigt panik, siger Vickie Lind fra Forsvarskommandoen, der er øvelsesleder på pressespillet.

De 10 journaliststuderende repræsenterer hvert deres medie, og der er kamp om at få fat i kilderne først, så deres medie kan 'brea' nyheden.

- Det er virkelig frustrerende. Vi er alle sammen ude efter den samme historie og de samme kilder, siger australske Kate Richardson, der spiller nyhedsjournalist for BBC.

Synker - synker ikke

Klokken 13.30 meddeler Associated Press, at krydstogtskibet synker. 19 minutter senere skriver New York Times, at skibet muligvis synker i løbet af 12 timer. Og kun en halv time efter Associated Press' triste ny-

hed skriver The Sun, at skibet ikke synker.

I løbet af en halv time har tre journalister talt med den samme kilde fra Arktisk Kommando. Men har journalisterne stillet de rigtige spørgsmål, og har kilden udtrykt sig klart nok? Der er ikke plads til gætterier. Der står menneskeliv på spil - og hjemme sidder de pårørende og ved ikke, hvad de kan regne med.

- Jeg lærer meget ved at deltage i en øvelse som denne. For eksempel hvor vigtigt det er at være nøjagtig med sin research og nyhedsformidling. Det er en balancegang at sørge for, at alle facts er på plads og samtidig komme hurtigt ud med en historie, fortæller Kate Richardson.

Alle stresser

Kate erkender også, at det ikke kun er i redaktionslokalet, stemningen bliver ophedet.

Derude hvor tingene rent faktisk finder sted, mærker de, hvor stressende det kan være at få en nysgerrig journalist i røret, når det går aller mest hedt for sig. Flere gange blev røret lagt på, når det endelig var lykkedes hende at komme igennem til kilderne.

- Det er yderst relevant at have de internationale elever med. Ikke nok med at de presser på og kræver svar på spørgsmål. De gør det også på et fremmed sprog, enkelte lidt gebrokkent, og så opstår der altså hurtigt forvirring, og det er aldrig en fordel. Slet ikke i en krisesituation, siger Vickie Lind fra FKO.

Klokken 23.34 meddeler Associated Press, at de fleste af skibets passagerer er evakueret til Nuuk, hvor de får krisehjælp. To passagerer er fortsat savnede. Eftersøgningen fortsætter. ■

Læs kommentar om Arktis fra chef Arktisk Kommando på side 28.

FAKTA

Deltagende nationer:

- Grønland, Danmark, Island, Canada og USA deltager med enheder.

Fly:

- 2 amerikanske C-130 Hercules transportfly fra United States Air National Guard.
- 1 canadisk CC-130 Hercules i særlig redningsudgave fra Canada, med 2-3 hold faldskærmsreddere specialiseret i arktisk redning.
- 1 dansk C-130 Hercules transportfly
- 1 dansk CL-604 Challenger overvågningsfly
- 2 danske LYNX maritime helikoptere ombord på inspektionsskibene
- 1 islandsk DASH-8 overvågningsfly fra den Islandske Kystvagt
- 1 grønlandsk AS350 helikopter fra Air Greenland

Skibe:

- 2 danske inspektionsskibe: HVIDBJØRNEN og VÆDDEREN
- 1 dansk inspektionsfartøj: KNUD RASMUSSEN
- 1 islandsk kystvagtskib: TYR

Andre enheder:

- Grønlands Politi med 2 indsatshold.
- Eskadrille 690 fra det danske flyvevåben med redningsfolk og læger samt et såkaldt "Casualty Staging Unit" - et mini-felthospital til stabilisering af tilskadede.
- Beredskabsstyrelsen med et særligt eftersøgningshold til at finde folk fanget ombord på et forulykket skib.
- 2 hold Islandske ICE-SAR redningsfolk.
- Islandske faldskærmsreddere.

Deltagere i alt: omkring 350 på østkysten samt et par hundrede i Nuuk, Reykjavik og Danmark. Øvelsen går ud på, at et krydstogtskib med cirka 200 passagerer "bliver væk" og ikke rapporterer som ventet på vej fra Svalbard til Grønlands østkyst, hvilket udløser en større eftersøgning. Senere går det uheldige skib på grund og passagerer og besætning skal reddes og evakueres fra et øde område på østkysten. Krydstogtskibet 'spilles' af VÆDDEREN, mens de andre enheder gennemfører eftersøgning og redningsaktionen.

STYRKET UDVÆLGELSE TIL HRU

I 2011 styrkede Forsvaret udvælgelsen af ansøgere til Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse (HRU). Psykologer i FPT har indtil nu vurderet mere end 2.000 ansøgers psykiske robusthed til at modstå voldsomme oplevelser under udsendelse. Cirka 15 procent af de afprøvede vurderes "for nærværende ikke egnet".

AF FPT

UDVÆLGELSE Med Veteranpolitikken fra 2010 fik Forsvaret til opgave at styrke udvælgelsen af soldater til udsendelse. Forsvaret delte opgaven i to delprojekter: Udvalgte af fastansatte og udvælgelse af værnepligtige ansøgere til HRU. Nu er veteranpolitikken blevet evalueret. Og det fremgår af evalueringen, at indsatsen med at styrke udvælgelsen af fastansatte, skal gentænkes. Men det fremgår også, at indsatsen med at styrke udvælgelsen

af værnepligtige ansøgere til HRU virker efter hensigten.

Hensigten med udvælgelsen er at skåne de soldater, der kan udvikle livshæmmende reaktioner efter voldsomme krigsbelastninger. Forsvaret er nået frem til en procedure, der nu er blevet gennemført og videreudviklet siden foråret 2011. Mere end 2.000 ansøgere er blevet vurderet fra foråret 2011 til foråret 2013. Cirka 15 procent af ansøgerne er vurderet som "for nærværende ikke egnet" til at modstå meget voldsomme krigsbelastninger. De lever altså ikke på tids-

punktet for vurderingen op til kravene i kampsoldatprofilen, men kan søge igen senere. De resterende, altså hovedparten, har fået bedømmelsen "Intet at bemærke" og kan optages på reaktionsstyrkeuddannelsen.

Vurderingerne er selvfølgelig belagt med en vis usikkerhed. For eksempel må man regne med, at kun en mindre del af de "ikke-egnede" rent faktisk vil have udviklet psykiske belastningsreaktioner. Ligesom ansøgere, der har fået "Intet at bemærke", vil kunne udvikle negative efterreaktioner. ■

FAKTA

Profil på en kampsoldat

På baggrund af egne og andre landes undersøgelser og erfaringer har Forsvaret udformet en "personprofil" med de krav, der stilles til ansøgerne. Kampsoldatprofilen består af 12 punkter/krav, som af-dækkes på forskellige tidspunkter i udvælgelsesprocessen. Selve udvælgelsesforløbet strækker sig fra Forsvarets Dag frem til udsendelse i international tjeneste.

Der er tale om en helhedsvurdering, hvor der blandt andet indgår resultater fra sessionsprøven og uddannelsesniveau og enhedens vurdering af den pågældendes egnethed som soldat.

I forbindelse med ansøgningen om optagelse på Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse, der leder frem til udsendelse, udfylder ansøgerne et spørgeskema om psykiske forhold. Svarene fører til en vurdering af, om ansøgerens psyke er robust og hårdfør nok.

Ud fra kriterier fastlagt af Forsvaret udtages ansøgere til telefoninterview med en psykolog. Informationerne sammenfattes til slut i en endelig vurdering af ansøgerens psykiske robusthed til at modstå udsendelsens påvirkninger.

Læs Døgnrapporten alle hverdage på forsvaret.dk

I KAMP MED SVØMMEFØDDER

I to uger har et hold af danske jæger-aspiranter og amerikanske soldater fra 10th Special Forces Group deltaget i Frømandskorpsets kampsvømmeruddannelse. Dag og nat har budt på udmattende øvelser. Det sidste døgn blev ingen undtagelse.

TEKST OG FOTO: MORTEN MARIANI / SOK

FRØMÆND Klokken er lidt i otte. Eleverne på kampsvømmeruddannelsen har stillet sig op på kajen ved Kongsøre, hvor patruljefartøjet Diana ligger klar til at tage dem om bord. I de næste 18 timer er Diana platform for uddannelsens sidste øvelser i 'uset taktisk indsættelse' fra søsiden.

Præcist klokken 8.00 sejler Diana ud i Isefjorden. Aspiranterne gør sig klar til dagens første udfordring: det såkaldte Fulton-drop. De stiller sig op på række langs rælingen og venter på ordre fra instruktøren, 'Tutte'.

Diana sejler ti knob, og vinden blæser omkring ti meter i sekundet. Tutte råber 'go!', og med strittende svømmefødder kaster aspiranterne sig én efter én ud fra siden af skibet og falder fire meter ned, inden de rammer de skummende bølger. Agterude er to sikkerhedsbåde allerede i gang med at samle aspiranterne op for at sejle dem tilbage til skibet. Fulton-droppet skal øves igen. Denne gang med oppakning og imens Diana sejler 25 knob.

- Det ser allerede meget bedre ud, konstaterer Tutte efter andet forsøg.

Han har kort forinden instrueret aspiranterne i, hvordan de skal ramme vandet, så mødet med overfladen ikke giver knubs.

På Dianas agterdæk ligger fire motoriserede gummibåde. De kastes rundt i vinden, da kranen på Diana sætter dem i vandet. Aspiranterne glider ned i gummibådene, starter motoren og lægger sig i Dianas kølvand. Efter et kvarters tid i de bumpende gummibåde sejler de op på siden af Diana. Aspiranterne kravler tilbage om bord, imens skibet er i fart, inden de skal gentage øvelsen.

Ildkamp i våddragter

Mørket er faldet på. Et stykke fra kysten bliver skibet mørklagt, og mandskabet gør klar til at sætte gummibådene. Aspiranterne forsvinder ned i bådene som sorte skygger, og bådene glider lydløst ud i mørket. Få minutter senere lyses himlen og landjorden op af lyskugler. Kampen på land er i gang. Men missionen er hurtigt fuldført. Aspiranterne kan vende tilbage til skibet.

På Diana har kokken bagt boller, og duften af hjemmebag har bredt sig til dækket, da aspiranterne er tilbage på skibet. Men der bliver hverken tid til lune boller eller hvile. Et besætningsmedlem løber ud på dækket og råber: "Fire! Fire! Evacuate ship!" Endnu en gang springer aspiranterne i vandet, og denne gang skal de komme i land ved egen kraft. Ti kilometers svømmetur venter forude, inden aspiranterne kan stille svømmefødderne. ■

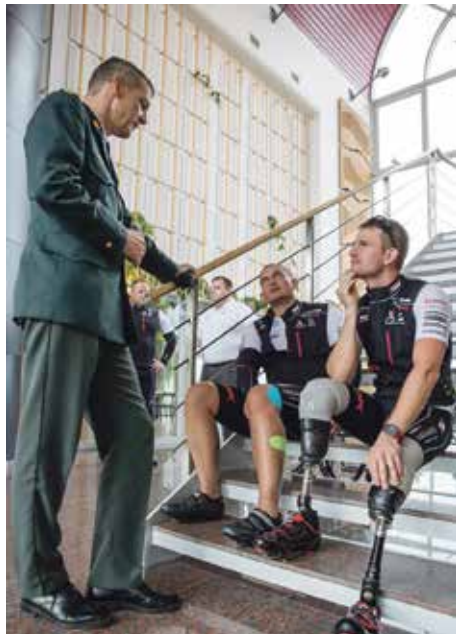
Løbenes Le Mans

EKSTREMLØB: Lørdag d. 10. august blev der afholdt 24-timersløb ved Sønderød i Viborg. Vinderen blev Flyvevåbnets Jannik V. Henriksen fra AFTC. Han løb i alt 171,6 km. Der var 3700 deltagere ved årets løb, hvor af 25 stillede op som sololøbere. Kun omkring en håndfuld af sololøberne gennemførte. ■

Løb for veteraner

VETERANER: Kastellet dannede igen i år rammen om et af hovedstadens smukkeste motionsløb, Kastelløbet. Det er tredje gang, at Kastelløbet blev afholdt, og arrangørerne af løbet har fra det første år valgt at donere overskuddet fra løbet til veteransagen. Sidste år overrakte arrangørerne en check på 51.000 kr. til Soldaterprojektet og Rigshospitalets Genoptræningscenter. Også i år bliver det de sårede soldater, der får glæde af overskuddet fra løbet. ■ Foto: Inger Barløse

Cykelholdet tilbagelagde små 600 kilometer med slutdestination Skagen. Foto: Brian Mouridsen

SOLDATER CYKLER FOR SYNLIGHED

17 fysisk sårede soldater har cyklet fra Frederiksberg til Skagen for at samle penge til psykisk skadede kammerater.

AF ANDERS V. FRIDBERG / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

CYKELLØB

De hvidklædte cykelryttere fra Ride4Rehab lyser op, da de på skinnende racercykler triller ud fra veteranhjemmet på Frederiksberg, drejer til højre af Roskildevej og sætter kursen stik vest ud gennem forstæderne. Det cyklende felt bliver ikke mindre synligt af, at flere af cykelrytterne kører i håndcykler, og at andre af rytterne kører på almindelige racercykler, men har proteser, hvor andre har ben.

Cykelløbet Ride4Rehab blev skudt i gang på Veteranhjemmet på Frederiksberg den 28. august og nåede i mål i Skagen den 3. september efter at have tilbagelagt godt 573 km fordelt over syv etaper. 17 af de cykelryttere, der kørte ud fra Frederiksberg, var soldater med fysiske skader, og deres formål med at køre den lange tur var at skaffe både opmærksomhed og penge til deres psykisk skadede kolleger. Pengene kommer dels fra sponsorer og dels fra private indsamlinger, som mange af soldaterne har lavet via sociale netværk og sms-donationer.

- Jeg føler, at den store gruppe af PTSD-ramte soldater godt kan blive overset, da de ikke har en fysisk skade. Jeg ønsker derfor, at mine kollegaer, der måske kæmper alene derude, skal have en mulighed for at få

endnu flere tilbud til hjælp. De penge, vi kan bidrage med, kan måske åbne et par nye muligheder for nye behandlingstilbud, siger Christian Richardson, der er en af initiativtagerne til Ride4Rehab.

Christian Richardson mistede begge ben, da han gik på en IED lidt uden for Armadillo i 2009, og han skulle derfor køre hele den lange tur i en håndcykel.

- Det bliver helt sikkert udfordrende, specielt på det mentale plan, at man skal køre hele vejen til Skagen med sine hænder, siger han før løbet skydes i gang.

Blåt stempel til idrætten

På hele turen havde soldaterne selskab af en lille flok handicappede cykelryttere, men også af en lang række kendte mennesker, som havde sagt ja til at være ambassadører for den gode sag.

- Det betyder meget for os, fordi det er en blåstempling af projektet og det at bruge idræt som en del af rehabiliteringen. Men samtidig giver det mere interesse fra medierne, og der er flere almindelige danskere, der ser på projektet, når der er kendt mennesker med, forklarer Rune Oland, der er idrætskonsulent i Soldaterprojektet og den praktiske arrangør af Ride4Rehab.

På første etape var ambassadørerne blandt andet cykelrytteren Rasmus Qua-

de, den tidligere professionelle cykelrytter Frank Høj, vejrværten Peter Tanev og politikeren Sofie Hæstrup Andersen. Senere på turen cyklede blandt andre den tidligere badmintonspiller Camilla Martin og NATOs generalsekretær Anders Fogh Rasmussen med.

- Jeg synes, at der er rigtig dejligt at se nogle mennesker, som ikke lader sig begrænse af, at de har nogle fysiske skader, men finder sammen med ligesindede og går ud og dyrker noget motion. Motion er jo en fantastisk måde at binde mennesker sammen på, og det er noget, som jeg personligt brænder rigtig meget for, siger Frank Høj.

Også Forsvarets generallæge, Erik Darré, og chefen for forsvarsstaben, general-løjtnant Bjørn Bisserup, var med på turen til Slagelse, der var første målby. Senere på turen cyklede chefen for Hærens Operative Kommando, generalmajor Per Ludvigsen, med på etappen fra Randers til Aalborg, mens forsvarschef general Peter Bartram var vært ved en frokost i Ry på femte etape.

-Da jeg så, at der var denne her mulighed for at sætte fokus på vores psykisk sårede soldater, så synes jeg, at der var en oplagt mulighed. Jeg holder meget af at cykle, og jeg vil gerne gøre alt, hvad jeg kan for at være med til at sætte fokus på de sårede solda-

Flere veteraner var godt ømme bag i efter dagens etape. Foto: Brian Mouridsen

ter, det fortjener de, siger Bjørn Bisserup. Overskuddet fra Ride4Rehab blev på kr. 185.000 kroner og det blev overdraget til Fonden Danske Veteranhjem på Frederiksberg Rådhusplads på flagdagen den 5. september. ■

Ride4Rehab

er arrangeret af og er en del af DIF Soldaterprojektet.

Danmark har i perioden 1992-2013 haft 30.200 udsendte, hvor 18 soldater har fået 25 amputationer.

DIF Soldaterprojektet er et udviklingsprojekt, der via idrætstilbud skal hjælpe skadede soldater videre i livet.

Danmarks Idrætsforbund, Dansk Handicap Idræts-Forbund og Dansk Militært Idrætsforbund står bag projektet, der blev begyndt i april 2011 og løber til slutningen af 2013.

TRÆN MED FORSVARET

Cirkel- eller Mikrotræning, udnyt tiden maksimalt!

Skulle du være i den situation, at det er svært at få indpasset træning i en travl hverdag, så er der her et træningstilbud, som kan give et træningsstimuli på både kredsløbet og styrke.

Træningsmetoden kaldes cirkeltræning eller mikrotræning. Metoden bygger på små træningspas af 10 til 15 minutters varighed, der indpasses i naturligt opståede pauser i løbet af ugen. Det anbefales at du optimalt set finder tid til 10 til 15 træningspas om ugen, men tilstræb som minimum et pas om dagen. Øvelsesvalget kan være lige fra egen kropsvægt til makervægt, vægt af udrustning, eller byggematerialer i spande og sække. Fokus i træningen kan være specifikt på styrke- eller kredsløbstræning, men kan også gennemføres som kombinationsstræning, hvor øvelserne er et miks mellem styrke- og kredsløbstræning. Det er kun fantasien og hensynet til egen sikkerhed, der sætter grænsen.

Månedens cirkel-/mikrotræningspas er et let program hentet fra Forsvarets træningsapplikation, Træn med Forsvaret. (Har du appen, så findes øvelsen under menuen øvelsesbibliotek, cirkeltræning. Appen styrer øvelsesvalg og tiden og så videre.) Du skal skiftevis være aktiv i 15 sekunder og holde pause i 15 sekunder. Brug pauserne til at blive klar til næste øvelse. I hver runde skal du lave 6 øvelser, og der er 4 runder i alt. Hele programmet tager 12 minutter. Føles øvelserne for lette så find selv på sværere øvelser eller tilføj vægt til den enkelte øvelse.

Kilde: Militær fysisk træning

DHL STAFET I KABUL

Godt 150 løbere i Forsvarets pinkfarvede t-shirts prægede morgenbilledet på Camp Phoenix og på den internationale lufthavn i Kabul. For anden gang i træk blev DHL stafettens 5 x 5 km gennemført i Afghanistan, denne gang i Kabul, hvor i alt 31 hold stillede op til start fredag den 30. august kl. 06.00.

AF OBERST HANS MÜNTER / NÆSTKOMMANDERENDE NATO RULE OF LAW FIELD SUPPORT MISSION

AFGHANISTAN En af Air Transport Wing (ATW) Aalborgs udsendte medarbejdere arrangerede igen i år DHL stafetten i Afghanistan. I 2012 var Kandahar Airfield rammen om stafetten for fire hold udsendte medarbejdere fra ATW, men i år var løbet udvidet til ikke kun danske men også udenlandske kolleger fra ISAF. Løbere fra 10 forskellige nationer gennemførte løbet, hovedparten i blandede hold. Det vindende hold var dog et rent canadisk hold, som sluttede i tiden 1:43:45, og hurtigste løber i tiden 17:04.

Stafetten var fordelt på de to militære lejre, Camp Phoenix i den østlige udkant af Kabul, og på Kabul International Airport. Dette skyldes, at man ikke som i Danmark, bare kan køre derhen,

hvor man vil for at løbe. Sikkerheden i Afghanistan kræver fortsat, at man i størst muligt omfang kun kører udenfor lejren, hvis der er et operativt behov, og DHL stafetten falder ikke ind under dette. Så i modsætning til løbene hjemme i Danmarks grønne, friske og svale parker, løb vi her i uskønne grå, støvede, og varme omgivelser.

Forsvaret havde sponsoreret T-shirts til alle tilmeldte hold, Aalborg Atletikklub leverede holdnumre, depecher og banner, samt inkluderer holdene i Aalborgs officielle DHL-resultat, og ATW sponsorerede præmierne til de tre hurtigste hold. Stemningen blandt løberne var høj, og der var en udpræget team-spirit på alle hold, som hujede og heppede på alle løbere. Flere af de svage løbere fik moralsk støtte fra andre løbere, som fulgte dem i mål. Løberuten blev gennemløbet tre gange af hver deltager, så der var kon-

stant aktiviteter i målområdet, hvor det var let at følge de enkelte holds resultater.

Vi gennemførte løbet om morgenen, inden temperaturen blev for høj, og inden støvet rejste sig, og en af forhindringerne undervejs i løbet var da også at komme forbi den store tankvogn, som kørte og spulede vand på vejene i lejren for at binde støvet.

Der var stor enighed om, at løbet var en succes og en sjov og anderledes oplevelse, men om nogen tager depechen op og arrangerer en tredje DHL stafet i 2014 i Afghanistan, vil kun tiden vise. Alle vores deltagende internationale samarbejdspartnere fik sig i hvert fald en oplevelse og et anderledes minde med fra deres udsendelse til Afghanistan. Og en pink T-shirt. ■

FAKTA

DHL stafetten

DHL stafetten blev løbet første gang i 1981 og er en årlig tilbagevendende begivenhed.

Stafetten er verdens største motionsløb. Hvert hold stiller med fem deltagere, der hver løber fem kilometer på en rundstrækning.

Løbet er sponsoreret af logistikvirksomheden DHL.

Stafetten bliver afholdt i København, Odense, Aalborg, Aarhus og Kabul.

Kilde: Wikipedia

Baglandet:

”

Det er så sejt, det han har gang i.

Henrik Oxlund far

AF SUSANNE BLOMQVIST / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

Begejstringen var enorm, da en polstret kuvert med Sirius-logo sidste sommer landede i Henrik Oxlunds postkasse. Indeni var en USB-stick med små film, hvor sønnen Frederik viste rundt i sine nye omgivelser i slædepatruljens hovedkvarter, Daneborg. Siden er der kommet en lind strøm af billeder og beretninger fra livet i Sirius.

- Jeg synes, det er så sejt, det han har gang i og jeg er sgu stolt af hans præstation. Det giver så meget ro herhjemme at vide, at han trives deroppe, fortæller Henrik Oxlund.

Beretningen om familien Oxlund og Sirius har ellers haft sine op- og nedture. Først var det meningen, at Frederik skulle afsted i 2011, men han blev valgt fra i sidste øjeblik, fordi der var en mand for meget. Vanvittigt skuffet fortsatte han i stedet sin uddannelse i

hæren. Derfor var Henrik Oxlund – meget modstræbende – begyndt at indstille sig på, at sønnens mission nok snarere blev Afghanistan. Lige indtil sommeren 2012, hvor de ringede fra Sirius og spurgte, om Frederik var klar. Om ti dage.

- Lige pludselig gik det meget hurtigt, og det var temmelig overvældende for mig. Men samtidig kunne vi jo hele tiden se hans glæde. Han sagde: det bobler indeni mig! Så det var egentlig glædeligt at sende ham af sted. Familien måtte forlige sig med en hurtig afsked. En Sirius-mission er temmelig lang med sine 26 måneder, og arbejdet er bestemt ikke uden farer, så som forældre var det svært at sige farvel.

- Vi havde brug for at være sammen kun os tre, og bare holde lidt om ham. Vi talte om, hvad der sker, hvis uheldet er ude, og han ikke kommer hjem. Det kunne vi mærke, at han også selv havde brug for at få sat ord på. Selvom det er en nødvendig del af gamet som pro-

Henrik Oxlund er 52 år, gift med Mette og far til tre. Hans ældste søn, Frederik, er i Slædepatruljen Sirius frem til september 2014.

Foto: Susanne Blomqvist

fessionel soldat, så er det alligevel en barsk og ubehagelig snak. Det kan alle forældre til udsendte soldater vist skrive under på, understreger Henrik Oxlund.

I dag har familien vænnet sig til rytmen i at have en søn og bror i Sirius. De lever fint med, at der kan gå flere måneder imellem, at de hører nyt, for sådan er livet nu en gang. Til gengæld fik følelserne frit løb, da de for nylig fik mulighed for at mødes med Frederik i Island, da han var i Reykjavik i forbindelse med et tandlægecheck. - Der var en helt fantastisk gensynsglæde. Det var så stort! Han lignede en vildmand med skulderlangt hår og fuldskæg, og så kunne man jo godt mærke, at der var blevet voldsomt meget mere af ham. Min lille dreng var blevet en stor voksen mand, smiler Henrik Oxlund. Dagene i Island rettede lidt op på savnet, og allerede nu ser Henrik Oxlund frem mod næste lyspunkt. I juli skal han og hans kone på besøg i Grønland. Og derefter venter gensynet i Danmark. I september 2014. ■

HISTORIEN KORT

Chefen for Undervandsbaaden

”HAVHESTEN”

Orlogskaptajn S. O. Franck beretter om:

29. august 1943

Efter Ordre etableredes Søvagts ombord [28. august] Kl.ca.1830.
20.00-24.00 [28. august]: Observeredes Projektørlys gentagne Gange over Yderhavnen samt en Detonation hørtes fra Byen.
00.00-04.00: Observeredes næsten konstant Projektørlys i Yderhavnen.
04.03: Hørtes kraftig Skydning fra Byen og Detonation umiddelbart efter.
04.06: Modtoges Signal og Praj til Sænkning af Baadene.
04.10: Sænkedes Undervandsbaaden ”HAVHESTEN”
04.15: Var Dækket under Vand og Melding om at Baaden var blevet Sænket blev afgivet til Orlogskaptajn Linde paa ”Hekla”-Broen. Orlogskaptajnen indskærpede Ordren om at Anvendelse af Vaaben og Modstand var forbudt. Derefter fulgte jeg Orlogskaptajnen ud paa U-Baadsbroen for at se om alle Baadene var sænket.

UNIFORMEN

Hovedbeklædning og flyvere

Der er givetvis mange, der har set en flyversoldat gå rundt på flyfeltet uden den ellers obligatoriske hovedbeklædning og tænkt, at vedkommende da trænger til et verbalt los i røven. Men faktisk så skyldes den tilsyneladende mangel på respekt for almindelig reglementeret påklædning, at løse genstande og kraftige luftstrømme fra motorer på fly og helikoptere går ualmindeligt dårligt i spænd. En baret i indsugningen på en helikopter kan ødelægge for flere hundredetusinde eller millioner af kroner foruden, at den forestående flyvetur selvfølgelig ikke bliver til noget. Derfor er alle løse genstande inklusive hatte, solbriller i panden, flagrende halstørklæder og alt andet, der ikke sidder udtrykkeligt fast på bæreren faktisk imod reglementet, når du opholder dig på et flyfelt.

Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste Nord

CHEFEN LÆSER

”ENEGÆNGER – PORTRÆT AF EN PRINS”

LÆS af Stéphanie Surrugue er en indsigt- og respektfuld indføring i en helt særlig skæbne - som er meget relevant i det job, jeg overtog i foråret - bogen tegner et nuanceret, og for mange sikkert ganske overraskende, billede af hele Danmarks Prinsgemal.

”HAPPY HOUR FRA 8 TIL 16 (STYRK ARBEJDSGLÆDEN, FORKÆL BUNDLINJEN)”

LÆS af Alexander Kjerulf er en lille bog, jeg har taget frem igen. Den blev udleveret ved et Operation Bedre Hverdag-arrangement i 2008 ved Søværnets Officersskole. Det er muligvis den store turn-around, som forsvaret er i færd med, som har drevet den frem fra gemmerne igen - i hvert fald er der en del ledelsesmæssig visdom at hente, som kunne være hjælpsom i denne tid. Forfatteren arbejder ud fra den hovedtese, at der i bund og grund er to faktorer, som (udover lønnen naturligvis) driver folk på arbejde, nemlig RESULTATER og RELATIONER.

LÆS I den mere underholdende genre har jeg netop lagt Leif Davidsens ”PATRIARKENS HÆNDELIGE DØD” fra mig - en rigtig god og spændende kriminalroman, hvor forfatteren formidler sin store viden om Sovjetunionen/Rusland i en grad, så man nærmest kan lugte de omgivelser, hovedpersonerne færdes i. På natbordet er netop landet en fin lille rejseguide, som en af mine kolleger på Kongeskibet har været så venlig at låne mig: ”DANSK VESTINDIEN – EN PRAKTISK REJSEGUIDE” af Signe Lund og Steen Uffe Tommerup - som forberedelse til en rejse derud i starten af det nye år. Forfatterne knytter øernes interessante historie sammen med forslag til vandreture på egen hånd, og gode råd og vink, som tilfører værdi på rejsen.

Christian A. Nørgaard
Kommandør
Hendes Majestæt Dronningens
Jagtkaptajn & chef for
Kongeskibet DANNEBROG

FØLG
FORSVARET
PÅ

facebook

Ud igen:

”

Det er højt spil at forlade noget, man er rigtig glad for.

Michael G. Landmark orlogskaptajn

Michael G. Landmark er orlogskaptajn og 38 år. Han er gift og har en søn på halvandet år. 1. oktober tiltræder han stillingen som militær assistent for chefen for operationsstaben ved NATOs maritime hovedkvarter i Northwood, England. Han har tidligere været udsendt i NATO- og FN-operationer og sejlet i Nordatlanten.

Foto:
Susanne Blomqvist

AF SUSANNE BLOMQVIST / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

Det lå slet ikke i luften, at Michael G. Landmark skulle forlade sit drømmejob i Forsvarskommandoens Planlægningssektion og flytte hele familien til London. Faktisk havde han troet, at han skulle blive i FKO i en årrække og leve et helt almindeligt familieliv i det nordsjællandske. Men så tog han en chance og søgte et andet drømmejob - i NATO.

- Det er højt spil at forlade noget, som man er rigtig glad for, men hvis man ikke opsøger noget, så sker der heller ikke noget. Det bliver en spændende omvæltning - både for mig selv og for familien, og jeg glæder mig rigtig meget, fortæller Michael G. Landmark.

Fra 1. oktober skal Michael G. Landmark være militær assistent for chefen for operationsstaben i NATOs maritime hovedkvarter i England. Men det er faktisk kun kort tid siden, han sagde farvel til det operative liv. Han har tidligere været udsendt i internationale

missioner, og han har taget sin tårn i Nordatlanten. Og så var Michael G. Landmark den sidste skibschef der strøg kommandoen, da Standardflex-skibene blev udfaset i 2010. Siden da tog det hele fart. Året efter kom han på stabskursus, og siden sidste sommer har han arbejdet med forsvarsforlig og udvikling af Arktis i FKO. - En gang var det min største drøm at stå på broen og navigere et skib, men i de senere år har det udviklet sig til mere at handle om "hvorfør er vi egentlig her? Hvorfor sejler skibet herved, og hvorfor er det udrustet, som det er?" Der, hvor politikken og militæret mødes, forklarer Michael G. Landmark.

Den interesse bliver der rig lejlighed til at forfølge, når han i de kommende tre år skal assistere en hollandsk admiral i NATOs maritime top. Michael G. Landmark skal arbejde i en international stab, der tæller omkring 100 mand og tyve forskellige nationaliteter.

- Det, jeg primært skal bringe i spil, er min evne til at koordinere og få mennesker med forskellig faglig bag-

grund til at spille sammen. Det er enormt udfordrende og spændende at få tingene til at være smidige. De sociale kompetencer er også væsentlige, og dem ved jeg, at jeg har, siger Michael G. Landmark.

Men den næste måned bliver der størst fokus på at få de fysiske rammer omkring familien på plads. De skal finde et hus i London og skabe en hverdag i de nye omgivelser. Derfor er de langsigtede karrieretanker ikke det, der bliver brugt mest tid på lige nu.

- Nu har jeg så to ben at stå på - det planlægningsmæssige og det operative. På langt sigt kan det formentlig åbne dørene for en masse spændende ting, men jeg har altså ikke spekuleret nærmere over, hvad det kunne være. Det er nok et bevidst valg: jeg ønsker ikke at tænke for meget frem. Der kan ske så meget, og derfor finder jeg den største glæde i at fokusere på det, der sker lige nu, fortæller Michael G. Landmark. ■

MONUMENT FOR DANMARKS UDSENDTE SOLDATER

2012

Monumentet er et af de nyeste for Forsvarets internationale indsats. Mindestenen er 2,20 meter høj og står i mindeparken i Aarhus sammen med et mindesmærke over Danmarks faldne i Første Verdenskrig. Teksten på stenen er "Til ære for Danmarks udsendte", og den blev finansieret af Aarhus Kommune og Forsvarets Veteranpulje.

Desværre blev det udsat for hærværk natten før, den skulle afsløres 5. september 2012. En gruppe aktivister overhældte stenen med rød maling. Det lykkedes dog at få rengjort mindesmærket, inden det blev afsløret. Grev Ingolf og Aarhus borgmester Jacob Bundsgaard holdt taler ved indvielsen. Initiativtageren til monumentet, Svend-Erik Magnussen, er glad for den aarhusianske mindesten:

- På Kastellet i København er der allerede et monument for de mange udsendte. I Danmarks næststørste by bliver der nu også mulighed for at hædre alle dem, som i årenes løb har været udstationeret. De fortjener, at vi ærer dem. Det får vi nu mulighed for også at gøre i Mindeparken i Aarhus.

FOTO: KFUM

KOMMENTAR

Samarbejde betyder alt

Arktis har traditionelt ikke tiltrukket sig megen opmærksomhed. Effekten af de klimatiske ændringer åbner imidlertid op for en række nye muligheder for eksempel fiskeri, minedrift, olieudvinding, turisme, handel og skibsfart som ikke kun de arktiske nationer, men også store dele af verden på sigt vil kunne drage nytte af.

Arktis har fået ny strategisk betydning, og verdens øjne retter sig derfor mod Arktis og mod Grønland i disse år. De arktiske nationer og flere med dem, samt olie og minebranchen er i fuld gang med at positionere sig i forhold til Arktis.

I Forsvarets regi er opgaver i det arktiske nu samlet under én hat. Arktisk Kommando (AKO) blev oprettet den 31. oktober 2012 i Nuuk. AKOs ansvarsområde omfatter Grønland og Færøerne med tilhørende økonomiske zoner. Et enormt område hvor faktorer som vejr, vind, temperatur, bølgehøjder og is stadig er så ekstreme og foranderlige, at de skal tænkes ind i enhver form for adfærd.

Der bor ganske få mennesker i det arktiske område, og ressourcerne er meget sparsomme. Derfor er ko-deordet for enhver form for aktivitet i Arktis – civilt som militært – ”samarbejde”. Det gælder for eksempel, når der er tale om eftersøgnings- og rednings opgaver.

AKO har netop afsluttet en ugelang redningsøvelse (SAREX 2013) i Østgrønland ved Kong Oscars Fjord. Scenariet var bygget op om et krydstogtskib i store vanskeligheder. Scenariet var naturligvis konstrueret til at udfordre Maritime Rescue Coordination Centre (MRCC) ved AKO mest muligt. Koordination og samarbejde med myndigheder i Grønland og i Danmark samt mellem de arktiske nationer blev afprøvet på flere niveauer. En særlig havmiljødel blev gennemført som papirøvelse. Alt andet blev spillet ”live”. I fire døgn blev flådefartøjer, fly, helikoptere, politienheder, redningsspecialister, læger og sygeplejersker fra Danmark, Grønland, Island, Canada og USA indsat i en koordineret indsats for at redde flest mulige menneskeliv.

Øvelsen gav vidnesbyrd om meget professionelle enheder samt godt uddannet og motiveret personel. Det praktiske samarbejde på tværs fungerede fantastisk godt. Ikke overraskende gav logistik og kommunikation særlige udfordringer, men øvelsen gav mulighed for at udvikle disse områder.

Ingen kan ret meget alene i Arktis, men sammen kan vi gøre langt mere – den erkendelse tror jeg alle forlod øvelsen med! Øvelsen har også vist, at placeringen af AKO i Nuuk er helt rigtig!

Stig Østergaard Nielsen
generalmajor
chef for Arktisk Kommando

STAFETTEN

Ved du, hvad dine kollegaer i hele forsvaret laver? I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

INGEN SKUD UDEN PJECEGAST

Betegnelsen ’pjece’ bruges militært om et tungt artillerivåben, og pjecegastens opgave er at placere granater i laderen til kanonen.

TEKST OG FOTO: MORTEN MARIANI / SOK

STAFETTEN

Michael Rasmussen er overkonstabel på inspektionsskibet Triton. Her er han i dæksektionen, hvor hans primære arbejdsopgaver er at vedligeholde skibet. Men udover mal-

Hvad laver en pjecegast?

ling, vedligehold af tovværk og andre dækgast-opgaver er Michael også pjecegast.

- Helt praktisk foregår det ved, at vi er to mand, der lader kanonen. Selve granaterne ligger i et aluminiumshylster, som man skruer bunden ud på. Så hiver man stille og roligt granaten ud af hylstret og giver den videre med bunden nedad. Den anden person placerer granaten i kanonens lader – og så er vores arbejde faktisk gjort. Så tager sergenterne og automatikteknikerne over, og vi kan sidde og kigge på, at granaterne bliver fløjet af sted, fortæller Michael Rasmussen.

Sikkerheden skal naturligvis være i top, når der skal skydes. Før en øvelsesskydning er der sikkerhedsbriefing og instruktion i, hvem der gør hvad. Der er mange sikkerhedsregler, der skal overholdes – også omkring hvordan kanonen lades. Granaterne opbevares bag lås og kommer først ud lige

før, kanonen skal lades. Og hvis noget går galt undervejs – som hvis for eksempel en granat sætter sig fast i laderen – tager en automatiktekniker over og løser problemet.

Pjecegastens hverdag om bord

Når der skal skydes med kanonen, er det som regel for at se, om den virker eller i forbindelse med øvelsesskydninger.

- En typisk dag om bord på Triton giver ikke meget arbejde til en pjecegast. Det sker måske én gang på hvert andet togt, fortæller Michael Rasmussen.

Ellers går arbejdsdagen blandt andet med fiskeriinspektioner. Det er en fast del af arbejdet, når man sejler i fiskeriterritorierne omkring Færøerne og Grønland. Derudover dykker Michael også. Han har taget en erhvervsdykkeruddannelse, og han kan derfor blandt andet få opgaver med at undersøge skibsbunden.

Pjecegast er en uddannelse ved Søværnets Våbenkursus. Uddannelsen varer to uger og består af en blanding af teori og praktik. I løbet af uddannelsen får man pjecekendskab og undervisning i betjening, sikkerhed og vedligeholdelse. ■

Næste stafet: Michael Rasmussen vil gerne vide, hvad en sanit på Søværnets Dykkerkursus laver.

ORDBOGEN.COM

TIL TABLET OG SMART-PHONE

DANMARKS STØRSTE ONLINE ORDBOG
Ordbogen.com

Ordbogen Online er navnet på den app, som Ordbogen.com har udviklet til iPhone, iPad, Android og Windows Phone. Log ind via WAYF.

- 1) Installér app'en Ordbogen Online på din smartphone eller tablet
- 2) Åbn Ordbogen Online
- 3) Klik på WAYF [ikonet] i nederste venstre hjørne
- 4) Vælg Forsvarets Bibliotek blandt mulige institutioner
- 5) Username + password er identisk med dit bibliotekslogin
- 6) Nu kan du slå op i ordbogen uanset hvor du befinder dig!

PROFILER

NYE KAMPFLY PÅ RETTE SPOR

Som ny chef for Nyt Kampfly Program skal Lone Lindsby sidde for bordenden i den omfattende analyse af de fire kandidater, som politikerne skal bruge for at udskrive checken på et tocifret milliardbeløb til den rigtige producent af Danmarks nye kampfly.

AF RUNE DYRHOLM / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

KAMPFLY I virkeligheden er det temmeligt komplekst, opsummerer Lone med let underdrivelse det forestående arbejde og uddyber:

- Det er meget mere end bare indkøb af et fly, fordi det både har industrielle, økonomiske og strategiske implikationer, og derfor selvfølgelig også stor bevågenhed fra offentligheden.

Men udsigten til at skulle stå som garant for, at milliarder af skatte kroner bliver brugt rigtigt, får ikke Lone til at ligge søvnløs om natten.

- Det er så stor en investering, at kvalitetskravet til det produkt, vi skal levere til politikerne også er tilsvarende højt - og den udfordring

kan jeg godt lide. Så jeg vil snare sige, at jeg føler et stort ansvar for programmet, og derfor vil gøre mig ganske umage, og hvis beløbet i sig selv skræmte mig, så var jeg ikke den rigtige til jobbet.

Passion for teknik og materiel Selv om Forsvaret er en ny arbejdsplads for Lone, så kan hun sagtens genkende nogle af de samme kulturtræk fra sit tidligere job som chef ved DSB. Ikke mindst når det handler om medarbejdernes passion for materiellet og teknik.

- Jeg synes, det er en fornøjelse at arbejde sammen med mennesker, som er så bundløst dybt engagerede i de ting, de arbejder med, uanset om det så er tog eller kampfly. Min egen rolle er jo at holde et overblik over en proces, og jeg ved, at

den slags medarbejdere er en afgørende ressource i sådan et arbejde, som vi har foran os.

Det er altså ikke først og fremmest en fascinationen af teknik, der har drevet hende ind i det nok mest teknologitunge indkøb, som Danmark skal foretage i mange år, så kunne Lone alligevel ikke undgå at blive imponeret under introduktionsforløbet til jobbet. Det indebar et crashkursus i, hvordan en moderne operation med kampfly foregår - set fra bagsædet af en F-16.

- Det var bestemt en oplevelse at være med oppe at flyve, men jeg var alligevel mest imponeret over alt det arbejde, som går forud for selve flyvningen, og den organisation, der er nødvendig for, at sådan en operation kan lykkedes. ■

KOMMENTAR

Med hjelm og tænkehat

Forsvarsforliget rammer også uddannelsesområdet. Endda ganske hårdt, med besparelser på op mod 30 procent.

Det kan umiddelbart synes at være dystre udsigter. Men det er vigtigt at forstå, at omlægningerne ikke kun er en ond spareøvelse. Det er også en gylden mulighed for at tænke nyt.

Vi skal selvfølgelig sikre os, at også de nye uddannelser har fokus på professionsvilkårene i de tre værn, men vi skal samtidigt sørge for, at der skabes helhedssyn. Men det er jeg også overbevist om, at vi kan. Et større blik for de værnssælles muligheder og de muligheder, der ligger i at samle de sparsomme ressourcer på tværs af vores organisation er helt nødvendige, når vi presses så hårdt på økonomien. Det betyder ikke, at vi på nogen måde skal opgive vore værnsideidentitet og de styrker, der ligger i den. Tværtimod. Ved at samle skolestrukturen kan vi sikre og udvikle de værnsspecifikke aspekter i uddannelserne med langt større tyngde, end tre selvstændige officersskoler vil kunne gøre med de ressourcer, der vil blive stillet til rådighed.

Vi har med den tidligere ordning, P83, givet alle officerer det samme grunduddannelsesforløb i de respektive værn. Alle officerer skulle udvikles til at blive generalister gennem et næsten ensartet videreuddannelsesforløb. Fremover vil vi se mere individuelt på uddannelse, og vi vil i højere grad "kun" tilbyde den uddannelse, der er behov for, og "kun" når der er behov for den - "just enough" og "just in time". Formålet er, at der skabes mere tid til gavntjeneste ude ved enhederne, og der skabes større mulighed end i dag, for at den enkelte kan specialisere sig.

Når vi ikke længere kan tilbyde livslang ansættelse som tjenestemand, må vi som minimum sikre os, at vores medarbejdere bliver værd at ansætte. Derfor er det vigtigt, at vores militære uddannelser i videst muligt omfang bliver akkrediterede. Det er ikke nogen option at holde fast i den gamle uddannelsesordning under de nye præmisser. Til gengæld ligger der nogle store muligheder for at skabe et nyt og meget mere fleksibelt uddannelsessystem, som vi skal vide at udnytte. Jeg er meget enig i, at vi skal holde tungen lige i munden, og at der er mange hensyn, som skal tilgodeses - ikke mindst operative. Jeg er omvendt heller ikke i tvivl om, at den model, vi har valgt, kan uddanne dybt professionelle officerer fra alle tre værn, der både kan bære hjelm og tænkehat. ■

Nils Wang
kontreadmiral
Chef for Forsvarsakademiet

QUIZ

Hvornår havde Forsvaret flest faldne?
9. april 1940 eller 29. august 1943

Modstandsfolk i Ryvangen mindes de faldne den 29. august 1943, hvor regeringen afbrød samarbejdet med den tyske værnemagt, og tyskerne internerede personellet fra Forsvaret.

KOMMENTAR

Livet som værnepligtig

Lad det være sagt med det samme; livet som værnepligtig er en kompleks ting at skulle forklare. Der er alligevel ét ord, som med det samme dukker op i mit hoved, når jeg tænker på mit liv som værnepligtig; nemlig fællesskab. Et fællesskab, som lynhurtigt bliver opbygget i delingen og som bliver stærkere dag for dag, efterhånden som vi bliver udsat for flere og flere prøvelser, og det bliver vigtigt, at vi kan støtte hinanden, når det hele er knap så sjovt. For det er jo netop det, et godt fællesskab går ud på; vi skal både kunne græde af grin sammen om aftenen, hjælpe hinanden med at stryge og folde skjorter, presse hinanden til lige at tage én armstrækker mere, men vigtigst af alt skal vi kunne hive hinanden igennem, når det ser allermest sort ud.

At man så hurtigt lærer at stole 100 procent på de andre i sin deling, ville nok aldrig forekomme i det civile, men netop de prøvelser vi bliver udsat for i Forsvaret gør, at man i løbet af få uger føler sig fuldstændig tryk ved de andre personer i delingen, og man ved, at de vil gøre alt, hvad de kan for at hjælpe en igennem de knap så sjove tider. For selv om det overordnet er både sjovt og spændende at være værnepligtig, så er der også tider, hvor man synes, at ens overordnede er latterlige, at morgenvisitering kun er skabt for at gøre livet surt for os, og når man i bogstaveligste forstand står i mudder til halsen, så kommer tanken snigende: "hvad i alverden er det, jeg laver her?" Heldigvis har tanken det med at forsvinde lige så pludseligt, som den er dukket op, og det er takket være de andre i delingen, som hurtigt får en til at vende det til noget positivt, eller hvor vi i fællesskab bliver enige om, at det er noget møg, og så er det emne mere eller mindre færdigdebatteret, og vi er klar til nye udfordringer.

For i Forsvaret kan man ikke springe over, hvor gærdet er lavest, der vil altid være en overordnet, som vil presse dig til det yderste og så lige en anelse mere, men det er okay, for inderst inde ved man, at resten af ens deling står klar med både high-fives og trøstende ord bagefter, og at de overordnede ikke kun presser dig for at være onde, men for at du skal udvikle dig som person. Det er dog en helt anden måde at skulle forklare om livet som værnepligtig på. Som sagt, livet som værnepligtig er en kompleks ting at skulle forklare, men det er en vildt fed oplevelse.

N. Pedersen
værnepligtig

FØR: OVERSERGENT NU: CHEF I KØBENHAVNS BRANDVÆSEN

En fortid i Flyvevåbnet som oversergent blev afsættet til job som sikkerhedschef uden for hegnet. Men kompetencerne fra tidligere er stadig i brug.

TEKST OG FOTO: CAMILLA FREDERIKSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

BRANDVÆSEN "Brand. Niveau 2"... Den røde lampe blinker over døren inde på Thomas Rydahls kontor hos Københavns Brandvæsen. Denne gang er der tale om udrykning til en brandalarm, men andre gange går alarmen til langt større og værre katastrofer.

Thomas Rydahl er nemlig chef for Forebyggelse og Indsats hos Københavns Brandvæsen. Her leder han omkring 500 ansatte, der arbejder på at forebygge og begrænse skader ved ulykker og katastrofer i hovedstaden.

- Jeg havde været i Flyvevåbnet i 16 år, men det var et bevidst valg at søge væk, også selv om det var skræmmende. Flyvestation Værløse var nemlig en tryk og unik arbejdsplads, fortæller Thomas Rydahl, der til sidst arbejdede som assisterende sikkerhedsofficer.

- Men da jeg så kom ud på den anden side af det berømte hegn, var det ikke så skræmmende. Du finder ud af, at du sagtens kan bidra-

ge med en masse ting og viden fra tidligere. Det var strukturændringer i Forsvaret, der fik Thomas Rydahl til at søge nye udfordringer og dermed hans første job som sikkerheds- og servicechef hos indkøbscentret Fields. Herefter stod han for sikkerheden i Tivoli, inden han for tre år siden søgte jobbet hos Københavns Brandvæsen.

- Det smager lidt af fugl, og så lokkede ledelsesudfordringen mig meget. Jeg kan nemlig godt lide at lære noget nyt.

Udover de mere traditionelle ledelsesopgaver så er Thomas også på vagt hver 2. uge som indsatschef. Det var han for eksempel, da Frihedsmuseet brændte, hvor han blandt andet tog sig af den overordnede logistik og håndtering af pressen. Men uanset opgaven er det de samme kompetencer, der er i spil.

- Det er de samme værktøjer, man bruger. I bund og grund handler det om ledelse, og der er jeg godt hjulpet af at have været mellemleder i Forsvaret. Jeg har lært, at det værste man kan gøre, det er ikke at tage en beslutning, så det bruger jeg stadig. ■

SAGT & SKREVET OM FORSVARET

Det går det op for en, hvor meget den der anerkendelse betyder. At Danmark fejrer, at vi har fået vores soldater hjem igen. Det betyder meget for soldaterne, men også rigtig meget for os.

Birgit Simonsen fejrede sønnen Mads' hjemkomst på Livgardens Kaserne.

Forurenede bomber

Det er en skademeکانisme, som vi sjældent eller aldrig ser i Danmark og derfor tidligere har haft begrænset erfaring med

Hasse Møller-Sørensen, overlæge på Rigshospitalet om de infektioner, som danske sårede soldater får i Afghanistan.

Samarbejdspolitik

Hvis man vil leve i frihed, må man også være parat til at gøre et offer, også selvom det ikke er sikkert, at vi opnår det ønskede resultat lige med det samme.

Michael Aastrup Jensen (V) om Danmarks brud med samarbejdspolitikken 29. august 1943.

Hjem fra krigen

Lige nu har jeg det fantastisk, men man ved aldrig, om noget gemmer sig et eller andet sted i underbevidstheden og venter på at dukke op en dag ude i fremtiden.

Henrik Møldrup Madsen om at komme hjem fra ISAF 15

MED ANDRE ØJNE TOPCHEFER OM MILITÆRE KOMPETENCER

Carsten Sveding
FinanschefClaus Bretton-Meyer
DirektørEbbe Dal
DirektørMichael Holm
KoncernchefSteen Gravers
TeamchefJens Maaløe
DirektørPeder Gellert Pedersen
DirektørHenrik Bonné
DirektørSven Arne Blomberg
Direktør

CARSTEN SVEDING

Jeg bruger fem-punktsbefalinger hver dag

Carsten Sveding er finanschef og bruger dagligt evnerne på at jonglere rundt med 45 milliarder kroner på de internationale finansmarkeder for Danmarks største landtransportvirksomhed DSV. Det kunne dog ligeså godt have været vestjysk muld, han kastede rundt med, for uden sin tid i Forsvaret ville han nok være blevet landmand.

AF KIM VIBE MICHELSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

LEDELSE

Carsten Sveding har trukket et fint nummer i livets lotteri. Godt job, hus i Holte, sød kone og tre voksne sønner. Men for Carsten er klicheen med lodtrækningen i det store lotteri noget mere bogstavelig end for de fleste. For når han kigger tilbage på sit liv, var nummertrækningen i tombolaen på sessionen, som han foretog som 18 årig, en af de mest skelsættende og definerende begivenheder.

- Jeg får nærmest kuldegysninger, når jeg tænker på, hvor afgørende det lille øjeblik har været for resten af mit liv, da jeg skal til at trække det nummer. Jeg var 18 år, vidste ikke, hvad jeg ville og regnede egentlig med, at jeg skulle være landmand som min far. Der var ingen militær tradition i min familie, og hvis jeg havde trukket frinummer, ville mit liv formodentlig have formet sig helt anderledes, siger Carsten Sveding.

Nummeret var dog i den lave ende, hvilket indikerede, at han godt kunne se frem til et års tid i grønt tøj, og Carsten valgte derfor at melde sig frivilligt, så han kunne få større indflydelse på sit tjenestested. Og i 1979 travede han gennem kasernegården i Sandholmlejren ved Den Kongelige Livgarde lykkeligt uvidende om, at han var påbegyndt en uddannelse, der skulle ændre hans liv for altid.

Kolossal omvæltning

For soldatertiden bekom Carsten vel. Han blev hurtigt udtaget til sergent og senere løjtnant, og her 30 år efter får han stadig lys i øjnene, når han taler om sin tid som gruppe- og delingsfører, om kammeratskabet og den lederuddannelse, der alt sammen var med til skabe den person, der hedder Carsten Sveding i dag.

- Det var lige mig. Jeg var en smågenert dreng fra Vestjylland, og der blev stillet krav om, at jeg skulle levere og performe på en måde, som jeg slet ikke var vant til. Forsvaret var foran med lederuddannelser, og det var fremragende både på sergent- og løjtnantsskolen. Hverken lærere el-

FAKTA

Carsten Sveding
52 årFinanschef i DSV
(tidl. Finanschef i
Magasin, Carli Gry
International,
Navision)Er til svensk silde-
bord med dansk øl
og snapsKører kun i fornuftige
biler, da det
er en elendig
investeringLæste sidst
"Under en strålen-
de sol" af Khaleed
HosseiniDyrker et utal af
sportsgrene som
feltsport, mara-
tonløb og fald-
skærmsudspring

det som landmand var der ikke, og han ville ud og opleve verden, arbejde i udlandet, være i et internationalt miljø. Det lå dog ikke lige for, hvis han skulle fortsætte i For-

svaret, hvor det dengang blev anset for lettere eksotisk at tage på øvelse i Tyskland. I slutningen af sin løjtnants-tid vendte han derfor blikket imod det private erhvervs-liv, der på tidspunkt umiddelbart så ud til bedst at kunne indfri drømmene.

Udover det udviklende i selve uddannelsen var der også andre faktorer på spil. Soldaterkammeraterne bestod af alt fra landadel fra Sydsjælland over arbejderdreng fra stenbroen til landmandssønner fra de tynde sandede jorde ved Vesterhavet.

- Det gav mig et helt nyt udsyn at møde andre på samme alder fra hele landet. Og i Forsvaret var vi alle lige. Vi kunne konkurrere som sindssyge imod hinanden hele dagen og stadig være bedste venner om aftenen. Det var kolossalt stimulerende at arbejde sammen med så mange forskellige mennesker og opleve, at hvert menneske har ressourcer, der kan tilføre værdi og sammen udgøre en stærk enhed. Derfor synes jeg også stadig, at værnepligten er vigtig. Den giver Forsvaret en folkelig forankring og om noget sammenhængskraft i samfundet, siger Carsten Sveding.

Ville ud og rejse

Mødet og samværet med andre unge mænd fra alle sociale lag og landsdele var med til give Carsten et nyt udsyn, nye drømme og et blik for andre muligheder end dem, han havde været vant til. Kal-

det som landmand var der ikke, og han ville ud og opleve verden, arbejde i udlandet, være i et internationalt miljø. Det lå dog ikke lige for, hvis han skulle fortsætte i For-

Forsvaret er en del af mit liv

Det blev til en elevplads i den daværende Handelsbanken med videreuddannelse i økonomi ved siden af. Sideløbende fortsatte Carsten som reserveofficer, men i 1989 fik han styret

”
Vi kunne konkurrere som sindssyge imod hinanden hele dagen og stadig være bedste venner om aftenen.

sin udlængsel, da han fik mulighed for at tage seks år i London, og det satte også tilknytningen til Forsvaret lidt i bero.

Da han kom hjem til jobbet som finanschef for Magasin var Den Kolde Krig og dermed den store mobiliseringshær historie, så Forsvaret var formelt et overstået kapitel for ham. Selv om Carsten stoppede som aktiv reserveofficer helt tilbage i 1989, spiller Forsvaret dog stadig en kæmpe rolle i både hans arbejds- og privatliv. - Jeg er stadig meget aktiv udover og leder i feltsport i HPRD, og næsten alle de mennesker, jeg ser privat, er venner, jeg fik i min tid i Forsvaret. Derudover bruger jeg selvfølgelig de ledelsesværktøjer, jeg lærte dengang. På min arbejdsplads står jeg ved, at jeg har en fortid i Forsvaret, og helt konkret bruger jeg fempunktsbefalinger hver dag i en tillempet udgave. Forsvaret lærte mig at skære ind til benet, tage ansvar, planlægge og løse opgaver, og jeg var ikke kommet til, hvor jeg er i dag, hvis det ikke havde været for min tid i Forsvaret, siger Carsten Sveding. ■

FLAGDAG 2013

Flagdagen blev fejret over hele landet fra Sønderborg i syd til Frederikshavn i nord og Esbjerg i vest til Frederiksberg i øst. Den 5. september hylder Danmark de mennesker, der har været udsendt til nogle af verdens allerfarligste brændpunkter. Men Flagdagen er også en mulighed for at anerkende de udsendes familier – uden deres støtte og arbejdsindsats kunne soldaterne slet ikke tage i mission.

I hvert nummer af Forsvarsavisen beder vi ni ansatte i forsvaret om at forholde sig til det samme spørgsmål. Vi spørger ansatte i hele forsvaret, soldater såvel som civile.

” Jeg er til parade hos Flyvertaktisk Kommando og skal senere til Silkeborg sammen med Hjemmeværnet.

LINDA L. ANDERSEN, KONTORELEV, FLYVERTAKTISK KOMMANDO

” Den starter med parade med CSW. Bagefter tager jeg til min søns fødselsdag.

JOHAN KNICKREHM, MAJOR, COMBAT SUPPORT WING

” Jeg spiser en morgenmad med min hustru, inden jeg tager på arbejde og skal deltage i paraden.

BRIAN T. KRISTIANSEN, CHEFSERGENT, FKIT

” Jeg har travlt. Jeg er nemlig ansvarlig for gennemførelsen af aktiviteter på Flagdagen.

JOHNNIE KORSHOLM, MAJOR, FKO

” Jeg deltager i Hold 16s markering af Flagdagen i Camp Bastion sammen med kammeraterne.

CASPER WESTPHALEN MATHIESEN, OVERSERGENT, ISAF 16, MODTOG I 2011 TAPPERHEDSKORSET AF H. M. DRONNING MARGRETHE

HVORDAN FEJRER DU FLAGDAG?

” I år deltager jeg i en lille parade på kasernen, inden jeg kører på øvelse igen.

HENRIK LEHMANN, KAPTJAN, NK/G9/ST 2BDE

” Det er en dag, hvor man tænker på de soldaterkammerater, der gennem tiden har betalt den højeste pris.

MICHAEL H. PEDERSEN, KORPORAL, LIGE KOMMET HJEM FRA ISAF 15

” Jeg sætter flaget på vores torv hjemme i landsbyen.

CARSTEN BRYRUP, ORLOGSKAPTJAN, SENEST UDSENT SOM FN-OBSERVATØR I SYRIEN

” Jeg er på MISU.

BENT V. DOMINO, SENIORSERGENT, SØVÆRNETS MP-KORPS, UDSENT I ANTIPIRATERIOPERATION

Bliv ven med forsvaret på **facebook**

